

Nr 29.

Ankom till riksdagens kansli den 27 april 1933 kl. 6 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 22 juni 1911 (nr 74) om bankrörelse, m. m.

I en till riksdagen avlåten, den 24 februari 1933 dagtecknad proposition nr 167, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och i lagrådet förda protokoll, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslagit riksdagen antaga vid propositionen fogade förslag till

1) lag om ändring i vissa delar av lagen den 22 juni 1911 om bankrörelse (nr 74); och

2) lag om upphävande av lagen den 5 juni 1909 angående emissionsbanker (nr 64).

Berörda förslag komma i det följande att av utskottet återgivas.

I förevarande proposition har chefen för finansdepartementet erinrat, att frågan om ändringar i banklagstiftningen varit föremål för utredning genom 1924 års bankkommitté, som den 17 juni 1927 framlade betänkande med förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 22 juni 1911 om bankrörelse m. m. Detta förslag avsåg huvudsakligen inskränkning av bankbolagens rätt att förvärva aktier, införande i banklagen av stadganden om bankbolagens kreditgivning, särskilt kreditgivning mot säkerhet av aktier och kreditgivning på en hand samt kreditgivning till styrelseledamöter och direktörer i bank, vidare intagande i banklagen av vissa från gällande aktiebolagslagstiftning hämtade bestämmelser om rätt att utfärda preferensaktier och att nedsätta kapitalet i bankbolag samt slutligen vissa ändringar i föreskrifterna om tillsynen över bankbolagen.

Kommitténs förslag blev, i vad angick rätten att teckna preferensaktier och att nedsätta bankbolags kapital, föremål för proposition (nr 147) till 1928 års riksdag, vilken proposition av riksdagen godkändes. I övriga, huvudsakliga delar har kommittéförslaget däremot ännu icke lett till några lagstiftningsåtgärder.

I sin skrivelse nr 93, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 248 angående stöd åt Skandinaviska kreditaktiebolaget m. m.

framhöll 1932 års riksdag, bland annat, att en förstärkt kontroll från det allmännas sida över bankväsendet måste anses vara i och för sig högeligen önskvärd. Erfarenheten hade såväl nu som tidigare visat, att bank- och fondinspektionen med sin nuvarande organisation ingalunda alltid kunde utöva den förebyggande verksamhet, som med denna institution torde hava avsetts. En förstärkning av och utbyggnad av inspektionen syntes riksdagen vara ett oeftergivligt villkor för ernående av en tillfredsställande tillsyn över bankerna. Riksdagen förutsatte, att Kungl. Maj:t skulle taga denna fråga under skyndsamt övervägande och vidtaga de åtgärder, som i det angivna syftet kunde finnas påkallade.

Enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 15 april 1932 tillkallade dåvarande chefen för finansdepartementet den 2 maj 1932 sakkunniga för utredning av den vilande frågan om revision av banklagstiftningen. Vid fullgörandet av sitt uppdrag skulle de sakkunniga, vilka antogo benämningen 1932 års banksakkunniga, utgå från 1924 års kommittés förslag med över förslaget avgivna yttranden, därvid jämväl de senaste årens utveckling och erfarenheter borde särskilt beaktas. Framförallt borde, i anslutning till vad riksdagen uttalat, granskningen taga sikte på frågan angående omfattningen av den kontroll, som borde ankomma på den statliga tillsynsmyndigheten. Särskild uppmärksamhet skulle ägnas åt bankernas likviditetsproblem och deras aktiebelåning, vilka frågor fått ökad aktualitet genom den nuvarande krisen.

De sakkunniga hava den 8 december 1932 avgivit betänkande med förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 22 juni 1911 om bankrörelse samt lag om upphävande av lagen den 5 juni 1909 angående emissionsbanker. Betänkandet ingår i serien Statens offentliga utredningar (1932: 30).

Över de sakkunnigas förslag hava utlåtanden avgivits dels av fullmäktige i riksbanken, dels av bank- och fondinspektionen, som därvid överlämnat yttrande av styrelsen för svenska bankföreningen, dels ock av kommerskollegium, därvid kollegium överlämnat yttrande av Sveriges industriförbund, varjämte samtliga handelskammare i riket inkommit med yttranden i ärendet.

Kungl. Maj:ts nu framlagda förslag till ändringar i banklagen ansluter sig i stort sett till de sakkunnigas förslag. Utskottet kommer i det följande att lämna en kortfattad redogörelse för de föreliggande ändringsförslagen i den ordning, de upptagits till behandling i propositionen.

Banks rätt att förvärva aktier m. m.

Banklagen (44 och 45, respektive 160 och 161 §§) föreskriver, att bank ej får bedriva annan verksamhet än, förutom in- och utlåning samt verksamhet, som därmed står i samband, handel med i lagen närmare angivna betalningsmedel, växlar samt obligationer och dylika förskrivningar. Från

denna regel göres undantag — utom för sådant förvärv, som bank nödgas göra till skyddande av fordran, samt förvärv av fastighet och inventarier för bankens rörelse (46, respektive 162 §) — för förvärv av aktier i viss begränsad omfattning.

Med avseende å sistnämnda aktieförvärvsrätt stadgas i 48 respektive 164 § banklagen, att bank, vars grund- och reservfond samt, i fråga om solidariskt bankbolag, kommanditfond sammanlagt utgöra minst 10 miljoner kronor, äger förvärva och innehava aktier till ett bokfört värde motsvarande det belopp, som avsatts till dispositionsfond eller därmed likartad fond, eller, därest banken före den 1 januari 1922 avsatt reservfond, uppgående till mera än 50 procent av grundfonden, hälften av det belopp, varmed reservfonden nämnda dag översteg halva grundfonden, eller, om reservfonden sedermera nedgått, hälften av det belopp, varmed reservfonden då översteg halva grundfonden. För aktieförvärvsrätten gälla emellertid vissa inskränkningar.

Kungl. Maj:ts förslag innebär i fråga om rätt för bank att förvärva aktier (lagförslagets 45 respektive 161 §) i huvudsak, att sådan rätt i princip skall vara utesluten. Från det generella förbudet mot aktieförvärv skulle dock gälla vissa undantag. Bank skulle sålunda äga rätt att förvärva *dels* aktier i bolag, som uteslutande har till ändamål att förvalta fastighet, avsedd för bankens inrymmande, och vars aktiekapital uppgår till minst en tredjedel av fastighetens bokförda värde, *dels ock*, under förutsättning av Konungens tillstånd, aktie i annat svenskt bankaktiebolag, i utländskt bankföretag eller i svenskt aktiebolag, vars ändamål kan anses gagneligt för bankväsendet eller det allmänna. Därjämte föreslås såsom ytterligare undantag från förbudet mot aktieförvärv bibehållande av nu gällande rätt för bankbolag att under vissa förhållanden till skyddande av fordran eller i utbyte mot egendom, som i sådant syfte inköpts, förvärva aktie i annat bolag, där uppenbart är, att bankbolaget eljest skulle lida avsevärd förlust. Under samma förutsättning skulle bankbolag äga utöka sitt innehav av sålunda förvärvade aktier. Sådana aktier, som bankbolag till undvikande av förlust förvärvat, skola enligt förslaget åter avyttras, så snart lämpligen kan ske, och senast då avyttring kan äga rum utan förlust för banken.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle beträffande banks förvärv av förlagsbevis gälla samma bestämmelser som i fråga om förvärv av aktier.

Kungl. Maj:ts förslag upptager en övergångsbestämmelse därom, att, där bankbolag med stöd av äldre lag förvärvat aktie eller förlagsbevis, som bolaget jämlikt de nu föreslagna stadgandena icke må förvärva, bankbolaget icke skall vara berättigat att innehava aktien längre än till den 1 januari 1938 eller fyra år efter det de nya bestämmelserna enligt förslaget skola träda i kraft; bolaget dock obetaget att, om aktien icke före nämnda tidpunkt kunnat utan förlust avyttras, innehava aktien eller förlagsbeviset tills så kan ske.

Banks kreditgivning.

Den gällande banklagen saknar bestämmelser i detta ämne.

Kungl. Maj:ts förslag i förevarande avseende återfinnes i lagförslagets 46, 47 och 48 respektive 162, 163 och 164 §§. Huvudregeln (1 mom. av 46 respektive 162 §) innefattar, att bank icke må bevilja kredit utan betryggande säkerhet i fast eller lös egendom eller ock i fordringsrätt jämväl mot annan än den, vilken krediten beviljas. Såsom undantag från denna regel föreslås 1) att det skall vara bank tillåtet att bevilja kredit, utan att säkerhet ställes, åt stat, kommun eller annan därmed jämförlig samfällighet ävensom åt allmän kassa eller inrättning, vars reglemente blivit av Konungen fastställt, så ock åt bankbolag eller utländskt bankföretag samt 2) att kortvarig kredit skall kunna utan särskild säkerhet beviljas affärsidkare i och för hans rörelse, därest med hänsyn till omständigheterna trygghet för förbindelsens fullgörande ändock kan anses föreligga. Vidare föreslås, att av vederhäftig person dragen växel, betalbar å annan ort, skall kunna i bank diskonteras, ehuru accept å densamma ej erhållits.

I fråga om kredit mot pant av aktier innefattar förslaget (2 mom.) åläggande för bankerna att särskilt iakttaga, att vid kreditens meddelande förefinnes en med hänsyn till de pantsatta aktiernas beskaffenhet och omständigheterna i övrigt skälig marginal mellan aktiernas marknadsvärde och kreditbeloppet samt att kreditbeloppet såvitt möjligt icke vid någon tidpunkt under kreditens fortbestånd överstiger aktiernas marknadsvärde. I avseende å nu förevarande stadganden föreslås en övergångsbestämmelse av innehåll, att vad i berörda moment stadgas icke skall före den 1 januari 1936 äga tillämpning i fråga om kredit, som meddelats före den 1 januari 1933 eller utgör omsättning av sådan kredit.

Vidare föreslås (3 mom.) förbud för bank att såsom pant mottaga egen aktie eller aktie i bolag, vars verksamhet huvudsakligen består i att förvalta eller driva handel med aktier eller som idkar emissionsrörelse. Såsom övergångsbestämmelse föreslås, att bankbolag, som den 1 januari 1934 innehar såsom pant aktie i bolag, vars verksamhet huvudsakligen består i att förvalta eller driva handel med aktier eller som idkar emissionsrörelse, eller av sådant bolag utfärdat förlagsbevis, icke skall vara berättigat att såsom pant innehava aktien eller förlagsbeviset längre än till den 1 januari 1938.

De föreslagna bestämmelserna angående kredit mot pant av aktier skola enligt förslaget hava motsvarande tillämpning i fråga om kredit mot pant av förlagsbevis eller av lotter i solidariskt bankbolag (4 mom.).

Vidare föreslås i 47 respektive 163 §, att det skall åligga bank att ägna särskilt uppmärksamhet däråt, att icke åt samma eller med varandra i väsentlig ekonomisk intressegemenskap förbundna kredittagare kredit beviljas i så stor omfattning, att därav kan uppkomma fara för bankens

säkerhet. Motsvarande bestämmelse föreslås i fråga om kreditgivning i större omfattning mot säkerhet av aktier i samma eller med varandra i ekonomisk intressegemenskap förbundna bolag.

Slutligen hava i 48 respektive 164 § upptagits bestämmelser, som innefatta särskilda strängare villkor för kredit åt vissa befattningshavare och åt revisorer i bank ävensom åt företag, vari sådana personer äga ett väsentligt ekonomiskt intresse. Villkor av lindrigare art föreslås för kredit åt styrelseledamöter, som ej äro befattningshavare i banken.

Utfärdande av depositionsbevis såsom valuta för kredit.

Kungl. Maj:ts förslag härtinnan innebär, att — i syfte att förhindra utfärdandet av s. k. konstgjorda depositionsbevis, d. v. s. depositionsbevis, i regel utställda på lång tid, lämnade såsom valuta för beviljat lån — skulle i banklagen införas en ny paragraf med nummer 50 a respektive 166 a av innehåll, att vid beviljande av kredit bank icke må göra förbehåll därom att kreditbeloppet eller del därav skall insättas hos banken för längre tid än sex månader.

Ändring av 51 resp. 167 § banklagen.

Enligt 51 respektive 167 § banklagen må bank ej utfärda tryckta eller graverade, till innehavaren eller till viss man eller order ställda förbindelser.

Till ifrågavarande stadgande skulle enligt Kungl. Maj:ts förslag fogas det tillägget, att bank ej heller må ikläda sig ansvarighet för dylika förbindelser.

Banks verkställande organ.

I 53 respektive 169 § banklagen föreslår Kungl. Maj:t den ändringen, att antalet styrelseledamöter i bank — vilket enligt gällande bestämmelser ej får understiga fem — icke må överstiga tio, med rätt dock för Konungen att, när särskilda skäl därtill äro, medgiva större antal, samt att av styrelseledamöterna ej flera än en för varje påbörjat tretal må vara befattningshavare i banken. Med avseende å övergången till denna ordning föreslås, att styrelseledamot må intill första ordinarie bolagsstämma behålla sitt uppdrag, ändå att antalet styrelseledamöter överstiger det enligt de nya reglerna medgivna högsta antalet.

I 56 respektive 172 § banklagen föreslås av Kungl. Maj:t införandet av bestämmelser i syfte att i viss mån reglera förhållandet mellan styrelsen och de personer, åt vilka styrelsen givit i uppdrag att utöva vissa styrelsens befogenheter. Bestämmelserna innebära, att styrelsen ej får delegera sin beslutanderätt i visst avseende utan att härvid meddela särskilda föreskrifter i en av styrelsen för högst ett år i sänder fastställd instruktion.

Vidare föreslås av Kungl. Maj:t i 57 respektive 173 §, att direktör eller tjänsteman vid banks huvud- eller avdelningskontor, åt vilken uppdra-

gits att ensam eller i förening med annan avgöra på styrelsen ankommande ärenden, icke må vara ledamot av styrelsen för bolag, vars huvudsakliga verksamhet består i att förvalta eller driva handel med aktier eller som idkar emissionsrörelse. I styrelse för annat bolag må han enligt förslaget ej vara ledamot utan att bankens styrelse för varje sådant uppdrag därtill med viss kvalificerad majoritet lämnat tillstånd.

Till 57 respektive 173 § föreslår Kungl. Maj:t en övergångsbestämmelse av innehåll, att om direktör eller tjänsteman vid banks huvud- eller avdelningskontor, åt vilken uppdragits att ensam eller i förening med annan avgöra på styrelsen ankommande ärenden, den 1 januari 1934 innehar uppdrag att vara ledamot av styrelsen i annat bolag, uppdraget må utan tillstånd innehavas intill nästa ordinarie bolagsstämma i sistnämnda bolag.

I 58 respektive 174 § har intagits en bestämmelse, att bankbolags firma skall tecknas av minst två personer i förening.

I samband med nu berörda ändringar hava i det föreliggande lagförslaget gjorts vissa omredigeringar och smärre ändringar av vissa paragrafer, varjämte en del paragrafer erhållit nya sifferbeteckningar. Förslagets 54 och 55 respektive 170 och 171 §§ motsvara nuvarande 57 och 58 respektive 173 och 174 §§. I 2 och 3 mom. 58 respektive 174 § hava intagits föreskrifterna i 1 mom. i 56 och 59 §§ respektive 172 och 175 §§ gällande lag. Förslagets 59 respektive 175 § motsvarar 61 respektive 177 § i gällande lag, och med hänsyn till bestämmelsen i förslagets 1 mom. i 58 respektive 174 § har gjorts en mindre ändring. 60 respektive 176 § motsvarar 55 respektive 171 § och den i sista momentet i 59 respektive 175 § gjorda hänvisningen till 55 respektive 171 § enligt lagens nu gällande lydelse. Härvid hava styrelseledamöter och personer utanför styrelsen, vilka erhållit uppdrag att avgöra på styrelsen ankommande ärenden, jämställts i nu förevarande hänseende med firmatecknare. Den 61 respektive 177 § har i gällande lag sin motsvarighet i 54 respektive 170 § och i sista momentet i 59 respektive 175 § intagna hänvisningen till 54 respektive 170 §.

I andra punkten 1 mom. 64 respektive 180 § gällande lag stadgas, att rätt att i förening med annan men allenast såsom kontrasignant teckna bankens firma icke innebär befogenhet att för banken mottaga stämning eller annat meddelande. Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle denna bestämmelse utgå ur lagen.

Banks revision.

I gällande banklag, 68 respektive 184 §, stadgas angående banks revision, att aktieägarna respektive lottägarna skola för granskning av styrelsens förvaltning och bankens räkenskaper årligen utse revisorer, och åtminstone vartannat år skall en av dem ombytas. Angående revisors kompetens stadgas allenast, att till revisor ej må utses den, som är i bolagets eller styrelseledamots tjänst.

Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag innebär, att aktieägarna respektive lottägarna skola årligen utse minst två revisorer, varjämte bankinspektionen skall utse en revisor. I samband härmed skulle de nuvarande bestämmelserna angående allmänna ombud för bank upphöra att gälla. Enligt förslaget skola samtliga revisorer vara med det ekonomiska livet väl förtroagna personer, och minst en av de revisorer, aktieägarna respektive lottägarna utse, skall vara av handelskammare i riket auktoriserad revisor. Vidare föreslås, att revisorerna skola inom sig utse en ordförande att leda revisionen, att till revisor ej må utses den, som är i bankens eller styrelseledamots tjänst eller som eljest intager underordnad eller beroende ställning i förhållande till styrelseledamot samt att bankinspektionen skall äga när som helst återkalla uppdraget för den av inspektionen utsedde revisorn och i stället utse ny revisor.

Den gällande bestämmelsen om obligatoriskt ombyte av revisorer har uteslutits ur förslaget.

Till 69 respektive 185 § banklagen har vidare föreslagits det tillägg, att revisorerna för verkställande av dem åliggande granskning skola sammanträda så ofta de själva finna nödigt, dock att minst en gång varje halvår vissa i lagen särskilt uppräknade granskningsåtgärder skola vidtagas.

Förslaget upptager vidare bestämmelse om skyldighet för revisorerna att till styrelsen skriftligen meddela de erinringar, som de kunna påkalla.

Ytterligare angivas i förevarande paragrafer vissa huvudpunkter, varöver revisorerna i sin berättelse till bolagsstämman särskilt skola uttala sig. Revisorerna skola sålunda redogöra för omfattningen av sin granskning. Vidare skola de uttala sig angående vinst- och förlust- samt balansräkningarna, bankens förvaltningsutgifter, den inre kontrollen inom banken samt styrelsens förslag i anledning av bankens vinst eller förlust under räkenskapsåret. Berättelsen skall även innehålla ett uttalande angående ansvarsfrihet för styrelsen.

Slutligen föreslås, att av bankinspektionen skall utfärdas instruktion för den av inspektionen förordnade revisorn, samt att vid revisorernas sammanträden skall föras protokoll.

Såsom övergångsbestämmelse föreslås, att revisor må intill första ordinarie bolagsstämma efter lagens ikraftträdande behålla sitt uppdrag, ändå att han icke uppfyller de fordringar, som i lagen uppställas för valbarhet.

Tillsynen över bankerna.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att i en ny paragraf, 230 a, skulle angivas de uppgifter, vilka åvila tillsynsmyndigheten.

Enligt första momentet i denna paragraf skulle bankinspektionen övervaka, att bankerna i sin verksamhet ställa sig till efterrättelse dels banklagen och andra författningar, såvitt de hava särskilt avseende å

banker, dels de för bankerna gällande bolagsordningar, dels ock de föreskrifter, som med stöd av stadgande i lag eller bolagsordning blivit av bolagsstämma eller styrelse meddelade. Bankinspektionen skulle dock icke vara pliktig övervaka iakttagandet av sådana bestämmelser, som avse enskild delägars rättigheter eller skyldigheter i förhållande till banken eller till annan delägare eller som angå banks inre angelägenheter.

Enligt andra momentet skulle det jämväl i övrigt åligga bankinspektionen att, såvitt angår förhållanden, som kunna inverka på bankbolagens säkerhet, med uppmärksamhet följa dessas verksamhet.

I anslutning härtill föreslås, att till 235 § skulle fogas en ny bestämmelse av innehåll, att bankinspektionen skulle äga att, ehuru avvikelser från lag eller bolagsordning icke ägt rum, meddela de erinringar i fråga om bankbolags verksamhet, som inspektionen kan finna påkallade.

Slutligen föreslås i tredje momentet 230 a §, att bankinspektionens tillsyn skall utövas med ledning av handlingar, som jämlikt banklagen insändas till inspektionen, samt vid bankundersökning eller annorledes inhämtade upplysningar, och i 4 mom., att bankundersökning skall anställas så ofta sådan anses erforderlig eller av Konungen anbefalles.

Vidare föreslås av Kungl. Maj:t det tillägg till 230 §, att ej heller annan befattningshavare hos bankinspektionen än ledamot må deltaga i styrelsen av eller vara anställd vid bankbolag, över vilket inspektionen har att utöva tillsyn.

Beträffande den lokala tillsynen innebär Kungl. Maj:ts förslag, att bestämmelserna i 233 § banklagen rörande allmänna ombud utgå. Vidare föreslås, att bestämmelsen i 238 § banklagen om skyldighet för bankinspektionen att i banks likvidation förordna ett allmänt ombud utbytes mot föreskrift om rätt för inspektionen att i dylikt fall utse allmänt ombud.

Övriga ändringar i banklagen; upphävande av lagen angående emissionsbanker.

I 18 respektive 129 § banklagen föreskrives såsom villkor för registrering av bankbolag, bland annat, att viss del av grundfonden blivit behörigen inbetald och att för inbetalning av återstoden lämnats pant, som bankinspektionen prövat fullgod. I anslutning härtill föreskrives i 20 respektive 131 §, att vid ansökan om registrering skall fogas, jämte annat, bevis från bankinspektionen, utvisande dels huru stor del av grundfonden, som behörigen inbetalts, dels ock att för inbetalning av återstoden lämnats förbindelse mot pant, som bankinspektionen prövat fullgod. Aktie-tecknares skyldighet att ställa pant, varom nu är nämnt, fastslås i 24 respektive 139 §, varjämte 25 och 40 respektive 140 och 156 §§ innehålla vissa härmed sammanhängande bestämmelser.

Kungl. Maj:t föreslår sådan ändring av nämnda paragrafer, att jämväl annan säkerhet än pant kan godkännas. Härjämte föreslås i 2 mom. 3 punkten i 20 respektive 131 § en mindre ändring, föranledd av förslaget i 1 mom. i 58 respektive 174 §, att bankbolags firma skall tecknas av minst två personer i förening.

44 respektive 160 § i Kungl. Maj:ts förslag innehåller de bestämmelser, som äro meddelade i 44 och 48 a respektive 160 och 164 a §§ gällande banklag.

I 74 respektive 190 § föreslås en mindre jämkning, sammanhängande med den i 24 respektive 139 § vidtagna ändringen, varigenom med pant jämställts annan säkerhet.

I 92 respektive 209 § banklagen stadgas, att därest så stor del av bankbolags grundfond gått förlorad, att bolaget är skyldigt att träda i likvidation, aktieägarna (lottägarna) kunna möjliggöra rörelsens fortsättande genom att teckna vad som erfordras för att återställa grundfonden till dess behöriga belopp. Dylik teckning skall verkställas senast å den bolagsstämma, vid vilken styrelsen lämnar meddelande om den lidna förlusten, och inbetalning av tecknat tillskott skall vara verkställd inom tre månader från stämman.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle såsom villkor för undgående av tvångslikvidation uppställas, att tecknat belopp inbetalas eller att för det samma ställes pant eller annan säkerhet, som bankinspektionen prövar fullgod.

Enligt 2 mom. i förevarande paragrafer äga de aktieägare (lottägare), som verkställt tillskott, att av bolagets behållna vinstmedel erhålla åter vad som av dem blivit tillskjutet jämte ränta, innan utdelning å aktierna (lotterna) får äga rum.

Kungl. Maj:t föreslår ett tillägg till paragrafen, enligt vilket aktieägare respektive lottägare, som verkställt senare tillskott, skola äga företrädesrätt framför aktieägare respektive lottägare, som förut verkställt tillskott.

96 respektive 213 § banklagen stadgar att, därest, oaktat sådant förhållande inträtt, att bankbolag är pliktigt att träda i likvidation, ej inom viss tid blivit anmält, att så skett, rätten, efter bolagets hörande, skall förklara, att likvidation skall verkställas. Såsom förutsättning för rättens förordnande kräves emellertid, att ansökan därom gjorts av aktieägare (lottägare) eller styrelseledamot. Däremot är bankinspektionen icke behörig att hos rätten göra framställning om dylikt förordnande.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle framställning, varom nu är fråga, kunna göras jämväl av bankinspektionen.

Beträffande 234 § föreslår Kungl. Maj:t vissa ändringar, som sammanhänga med de allmänna ombudens avskaffande. Vidare föreslås borttagande av den enligt 4 punkten i paragrafen stadgade skyldigheten för bank att årligen låta i allmänna tidningarna införa den av bankens revi-

sorer avgivna berättelsen angående granskning av bankens förvaltning och räkenskaper.

Kungl. Maj:t har vidare föreslagit viss ändring av 239 §, vilken ändring föranletts av förslaget om att bankinspektionen skall i varje bank förordna en revisor.

I anledning av den föreslagna bestämmelsen, att bankbolags firma skall tecknas av minst två personer i förening, har Kungl. Maj:t föreslagit därav föranledda ändringar i 241, 243 och 244 §§.

I 251 § 6 mom. har upptagits ett stadgande om straff för den, som mot bättre vetande lämnar bankinspektionen oriktig eller ofullständig uppgift.

I 252 § har Kungl. Maj:t föreslagit vissa jämkningar, föranledda därav, att de nuvarande bestämmelserna i 61 respektive 177 § överflyttats till 59 respektive 175 § samt 3 mom. i 69 respektive 185 § till ett nytt moment i samma paragraf, betecknat mom. 6.

I 254 § 7 punkten banklagen stadgas, att om bankbolag övertagit annat bankbolags rörelse och bland sistnämnda bolags tillgångar finnes egendom, varmed bankbolag ej må driva handel för egen räkning, må denna egendom, även om sådant fall ej är för handen, som omförmäles i 46 och 48 respektive 162 och 164 §§ (motsvarande 2, 3 och 4 mom. i 45 respektive 161 § i förslaget), förvärfvas av det övertagande bolaget. Den sålunda förvärfvade egendomen skall så snart lämpligen kan ske åter avyttras, i den mån den ej, jämlikt vad i nyssnämnda lagrum stadgas, må av bolaget behållas. Enligt förslaget skall ifrågavarande egendom av den övertagande banken avyttras senast då detta kan ske utan förlust för banken. Viss övergångsbestämmelse i detta avseende har intagits i förslaget.

Vidare föreslår Kungl. Maj:t viss ändring i 260 §, föranledd därav, att stadgandena i nuvarande 54, 55, 170 och 171 §§ överflyttats till respektive 61, 60, 177 och 176 §§.

Kungl. Maj:t föreslår slutligen att *lagen den 5 juni 1909 (nr 64) angående emissionsbanker* skall upphöra att gälla den 1 januari 1934.

I anslutning härtill föreslås en jämkning i 1 och 2 §§ banklagen, varjämte i 1 § införts en hänvisning till de gällande bestämmelserna angående den av postverket bedrivna postgirorörelsen.

Utskottet.

Det i förevarande proposition framlagda förslaget till ändringar i banklagen åsyftar i huvudsak att avhjälpa vissa redan tidigare påvisade men under den nuvarande krisen ytterligare framträdande brister i vår banklagstiftning, för vilkas undanröjande det befunnits erforderligt att i åtskilliga avseenden skärpa gällande bestämmelser om bankernas verksamhet och tillsynen över desamma.

En viktig grundsats har vid förslagets upprättande varit, att bankerna böra vara kreditgivare, ej företagare, och att därför deras rörelse bör väsentligen inskränkas till den egentliga bankverksamheten, d. v. s. in-

och utlåning samt valutahandel. Med utgångspunkt från önskvärdheten ur allmän synpunkt av att bankverksamheten så vitt möjligt frigöres från det spekulativa inslag, som visat sig vara för-enat med en nära anknytning mellan industrien och bankerna, har så-lunda förslag framlagts om upphävande av den bankerna nu i viss ut-sträckning medgivna aktieförvärvsrätten. Vidare hava till förminskande av riskerna med bankernas kreditgivning vissa allmänna grunder för ut-låningsverksamheten uppställts, i främsta rummet avseende aktiebelå-ning, s. k. kreditgivning på en hand samt kredit åt vissa funktionärer, styrelseledamöter och revisorer i bank. Föreskrifter hava jämväl ansetts erforderliga för att reglera de förhållanden, under vilka bankstyrelse må åt funktionärer i banken överlåta viss självständig beslutanderätt.

För tillgodoseende av det av förlidet års riksdag påpekade behovet av förstärkt kontroll från det allmännas sida över bankväsendet har fram-lagts förslag om den lokala tillsynens ersättande med av bankinspektionen utsedda revisorer. Härmed har avsetts att tillförsäkra inspektionen ökat inflytande samt möjlighet att mera fortlöpande än hittills följa utveck-lingen av bankernas verksamhet. Samtidigt föreslås ett närmare angivan-de i lagen av den centrala tillsynsmyndighetens uppgifter och befogenhet. Vidare ifrågasättas ändrade bestämmelser angående revision av bank i syfte att göra revisionen mera effektiv.

Erfarenheten under de senare åren har givit vid handen, att bankernas rörelse i vissa fall tagit en utveckling, som icke stått i överensstämmelse med det allmännas och näringslivets intresse av kreditinrättningarnas soliditet och likviditet. Ehuru utskottet icke underskattar svårigheterna att genom lagstiftningsåtgärder säkerställa en sund utveckling av bank-väsendet, har utskottet därför — i likhet med Kungl. Maj:t och de båda sakkunnigberedningar, som haft frågan under omprövning — funnit ange-läget, att en revision av banklagstiftningen nu genomföres.

Vad beträffar de principer, som böra läggas till grund för en sådan re-vision, har utskottet i allt väsentligt kunnat giva sin anslutning till de riktlinjer, efter vilka Kungl. Maj:ts förslag utarbetats. Endast i följande avseenden har förslaget givit utskottet anledning till erinringar eller ut-talanden.

Från det i 45 respektive 161 § föreslagna generella förbudet mot aktie-förvärv skulle enligt förslaget gälla vissa i samma paragrafer angivna undantag, vilka bland annat innefatta rätt för bank att, under förutsätt-ning av Konungens tillstånd, förvärva aktie i svenskt aktiebolag, vars ändamål kan anses gagneligt för bankväsendet eller det allmänna. Såsom motivering för denna bestämmelse har anförts, att möjlighet borde bere-das bankerna att åtaga sig viktiga uppgifter, vilkas fullgörande lämpligen borde ske genom förvärv av aktier.

Inom utskottet har, med hänvisning bland annat till den exemplifiering,

som ingår i de sakkunnigas motivering för det avsedda stadgandet, ifrågasatts, huruvida tillräcklig anledning förefinnes att i lagen införa särskilt medgivande för bankerna att förvärva aktier i företag av den art, som här synes vara avsedd. Då det emellertid förefallit utskottet vara olämpligt att utestänga bankerna från möjligheten att genom förvärv av aktier bidra till igångsättandet eller främjandet av företag, som har till uppgift att tillgodose ett allmänt eller ett för bankväsendet betydelsefullt intresse, har utskottet — utan att för egen del godtaga nämnda exemplifiering såsom tillfredsställande uttryck för stadgandets syfte — funnit några betänkligheter icke föreligga mot ett tillstyrkande av förslaget i denna del.

De i 2 mom. av 46 respektive 162 § föreslagna bestämmelserna angående aktiebelåning innebära, att vid kreditens meddelande — varunder jämväl innefattas omsättning av äldre kredit — skall förefinnas en med hänsyn till de pantsatta aktiernas beskaffenhet och omständigheterna i övrigt skäligen marginal mellan aktiernas marknadsvärde och kreditbeloppet samt att detta belopp såvitt möjligt icke vid någon tidpunkt under kreditens fortbestånd må överstiga aktiernas marknadsvärde. I stort sett torde dessa regler motsvara vad som även hittills utgjort rättssnöre vid en sund kreditgivning mot säkerhet av aktier, men med hänsyn till de riskmoment, som äro förenade med aktiebelåning, är det enligt utskottets uppfattning lämpligt, att i lagen givas regler om den särskilda försiktighet, som bör iakttagas vid sådan kreditgivning. Såvitt utskottet kan finna, måste en tillämpning av de föreslagna reglerna vara ägnad att medföra gynnsamma verkningar för bankväsendet och att förminska de svårigheter på grund av aktiebelåning, som bankerna under ekonomiska kriser pläga ställas inför. Reglerna giva uttryck åt den riktiga grundsatsen, att bankerna under högkonjunktur böra bedriva den utlåningsrörelse, varom här är fråga, med all möjlig varsamhet.

Med hänsyn till de betydande olägenheter, som skulle kunna uppkomma, därest de föreslagna stadgandena om aktiebelåning ovillkorligen skulle tillämpas under nu rådande depression med dess starka kursfall å aktier, har i lagförslaget upptagits en övergångsbestämmelse av innebörd att beträffande tidigare aktiekrediter föreskrifterna icke skola äga tillämpning före den 1 januari 1936. Genom denna övergångsbestämmelse skulle möjliggöras, att bank kunde bevilja omsättning av sådan kredit, även om den i lagrummet angivna marginalen icke förefinnes. Utskottet har icke haft annat att erinra häremot än att utskottet ansett försiktigheten bjuda, att den ifrågavarande övergångstiden göres något längre än vad Kungl. Maj:t föreslagit. Utskottet förordar en utsträckning av nämnda tid till den 1 januari 1938 eller samma tidpunkt, som angivits i övergångsbestämmelsen till 3 mom. av förevarande paragrafer. Den sålunda föreslagna ändringen synes vara ägnad att i fall, där så befinner sig erforderligt och lämpligt, tillgodose krav på en mjukare avveckling av nu förefintliga engagemang än Kungl. Maj:ts förslag medger.

I detta sammanhang har det syntts utskottet kunna ifrågasättas, huruvida icke — med tanke på att under kommande kriser samma svårigheter kunna uppstå som de, vilka nu göra sig gällande — en sådan uppmjukning av paragrafen borde ske, att kravet på skälig marginal endast vid beviljande av nya krediter skulle vara ovillkorligt men att det utsades, att detsamma vid omsättning av äldre krediter skulle upprätthållas endast såvitt sådant vore möjligt. Utskottet har dock icke funnit tillräckliga skäl föreligga att i detta avseende föreslå en ändring, vilken skulle kunna i viss mån motverka syftet med bestämmelserna i fråga. Vid detta ständpunktstagande har utskottet utgått från att även den av Kungl. Maj:t föreslagna formuleringen lämnar möjlighet öppen att vid bedömande av kravet på marginal i samband med omsättning av aktiekrediter skälig hänsyn tages till de särskilda förhållanden, som kunna vara rådande under en kristid.

Enligt punkt 3 av mom. 1 i förevarande 46 respektive 162 § må, utan hinder av vad i momentet stadgas, av vederhäftig person dragen växel, betalbar å annan ort, kunna diskonteras, ehuru accept å densamma ej erhållits. Utskottet har ansett sig böra framhålla, att denna föreskrift givetvis gäller även bolag, förening och annan juridisk person.

Såsom förut erinrats, har Kungl. Maj:t — i syfte att förhindra utfärdandet av s. k. konstgjorda depositionsbevis, d. v. s. depositionsbevis, i regel utställda på lång tid, lämnade såsom valuta för beviljat lån — föreslagit införande av en ny paragraf med nummer 50 a respektive 166 a av innehåll, att vid beviljande av kredit bank icke må göra förbehåll därom, att kreditbeloppet eller del därav skall insättas hos banken för längre tid än sex månader. Då ett dylikt stadgande synes lägga hinder i vägen för förbehåll om insättning på viss uppsägningstid men behov av möjlighet till sådant förbehåll lär föreligga, har utskottet för sin del — i anslutning till vad fullmäktige i riksbanken i sitt yttrande över sakkunnigförslaget ifrågasatt — ansett sig böra till nämnda stadgande förorda ett tillägg av innebörd, att förbehåll jämväl må avse insättning på uppsägningstid, där denna ej överstiger sex månader.

Under 53 respektive 169 § banklagen har Kungl. Maj:t föreslagit en begränsning av antalet styrelseledamöter i bank till högst tio. med rätt dock för Konungen att, när särskilda skäl därtill äro, medgiva högre antal. Då nämnda begränsning syntts vara alltför snäv, har utskottet ansett någon ökning av antalet böra ske. Å andra sidan har emellertid utskottet i likhet med 1932 års banksakkunniga ansett lämpligt, att i lagen fixeras visst maximiantal styrelseledamöter. I berörda avseenden får utskottet föreslå, att banks styrelse skall bestå av högst tolv ledamöter, med rätt för Konungen att medgiva högre antal, dock ej högre än femton.

Enligt det föreliggande lagförslaget skulle vidare av styrelseledamöterna icke flera än en för varje påbörjat tretal få vara befattningshavare i banken. Med hänsyn till att bankstyrelse äger att i vissa avseenden de

legera sin beslutanderätt till enskild styrelseledamot eller annan person (ledamot i bankens direktion) och att styrelsens uppgift i sådant fall ofta torde inskränkas till en efterhandsprövning av direktionens åtgärder, lärer det — såsom jämväl förenämnda sakkunniga framhållit — vara av vikt, att ej alltför många av styrelsens ledamöter tillhöra direktionen eller eljest äro befattningshavare i banken. För säkerställande av en tillräcklig övertikt av icke befattningshavare i styrelsen bör enligt utskottets mening föreskrivas, att av styrelsens ledamöter ej flera än en för varje påbörjat femtal må vara befattningshavare i banken.

Med avseende å revisors kompetens (68 respektive 184 §) delar utskottet den uppfattning i fråga om behovet av ökade garantier för en effektiv revision av bankbolagen, som ligger till grund för Kungl. Maj:ts förslag. För ernående av en tillfredsställande granskning av ett bankbolags verksamhet är enligt utskottets mening mest angeläget, att till revisorer kunna förvärvas personer med sådan allmän insikt och erfarenhet i ekonomiska ting, att de kunna på ett i möjligaste mån tillförlitligt sätt bedöma bolagets engagemang och allmänna förvaltning. Att genom lagbestämmelser vinna garanti för val av personer med dylika kvalifikationer är givetvis vanskligt, men utskottet finner det fullt befogat att, såsom i Kungl. Maj:ts förslag skett, i lagtexten gives uttryck åt nu angivna viktiga önskemål genom en föreskrift om att samtliga revisorer skola vara med det ekonomiska livet väl förtrogna. Vid sidan av den allmänna ekonomiska förfarenhet, som sålunda samtliga revisorer böra representera, torde det emellertid vara nödvändigt, att revisionen alltid tillförsäkras den bokföringstekniska sakkunskap och den erfarenhet beträffande revisionsverksamhet, som torde vara oumbärlig för en fullt tillfredsställande granskning av bankens ställning och verksamhet. Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle detta säkerställas genom föreskrift om att minst en av de revisorer, aktieägarna (lottägarna) utse, skall vara av handelskammare i riket auktoriserad revisor. För sin del vill utskottet — i anslutning till vad lagrådet på denna punkt yttrat — ifrågasätta, huruvida det med den utveckling, institutet auktoriserad revisor hittills vunnit, kan vara lämpligt att begränsa valet av de revisorer, för vilka nyss angivna särskilda kompetens skulle krävas, till de auktoriserade revisorerernas krets. I syfte att giva aktieägarna större rörelsefrihet utan att åsidosätta kravet på erforderliga speciella kvalifikationer för ifrågavarande revisionsuppdrag har utskottet ansett sig böra föreslå en formulering, enligt vilken av aktieägarnas revisorer minst en skall hava vunnit beprövad erfarenhet beträffande revisionsverksamhet.

I detta sammanhang har utskottet ansett sig böra beröra frågan om valet av de revisorer, som enligt förslaget skola utses av bankinspektionen. Enligt vad utskottet har sig bekant, förekommer för närvarande beträffande några banker i Stockholm, att bankinspektionen på förslag av överståthållarämbetet till allmänt ombud utsett befattningshavare hos in-

spektionen. Det har inom utskottet ifrågasatts, att i samband med den nu föreslagna omläggning, varigenom den lokala tillsynen ersättes med av bankinspektionen utsedda revisorer, förbud skulle meddelas för inspektionen att till revisor utse person, som är tjänsteman hos inspektionen. Utskottet hyser visserligen den uppfattningen, att det såsom regel måste anses mindre lämpligt, att inspektionens befattningshavare erhålla uppdrag av ifrågavarande art. Emellertid torde fall kunna förekomma, då det kan vara av värde ur övervakningssynpunkt att bankinspektionen har tillfälle att utse revisor bland inspektionens personal. Med hänsyn härtill har utskottet icke velat medverka till ett beslut, som skulle omöjliggöra för bankinspektionen att undantagsvis använda en sådan utväg.

Kungl. Maj:ts förslag om upphävande av lagen angående emissionsbanker har icke givit utskottet anledning till erinran.

Föredragande departementschefen har i samband med det nu föreliggande förslaget om ändringar i banklagen m. m. jämväl i korthet berört frågan om de solidariska bankbolagens avveckling. Departementschefen har därvid erinrat, att 1932 års riksdag i skrivelsen nr 286 anfört, att den typ av kreditinrättning, som dessa banker representerade och som tillskapats under förhållanden, väsentligen avvikande från dem, som reglerades av den gällande banklagstiftningen, i och för sig numera kunde betraktas såsom föråldrad. En successiv avveckling av denna organisationsform hade därför synts riksdagen väl tänkbar, och riksdagen hade för sin del funnit en dylik avveckling naturlig. 1932 års banksakkunniga hade upptagit denna fråga till behandling i en den 3 januari 1933 till finansdepartementet ingiven promemoria, vari förordats, att denna form för bedrivande av bankrörelse skulle bringas att upphöra med utgången av år 1935, då den löpande oktrotiden för dessa banker ginge till ända.

I likhet med de sakkunniga har departementschefen förklarat sig dela den uppfattning, varåt riksdagen sålunda givit uttryck. Departementschefen har förutsatt, att i anslutning till de sakkunnigas förslag nu löpande oktrotjer för solidariska bankbolag icke förlängas. Förslag till de lagstiftningsåtgärder, som kunde föranledas av en avveckling av ifrågavarande form för bankverksamhet, har departementschefen emellertid ansett icke behöva föreläggas innevarande års riksdag.

Utskottet biträder den uppfattning, som sålunda uttalats av departementschefen.

På grund av vad i det föregående anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen, med förklarande, att Kungl. Maj:ts i propositionen nr 167 framlagda förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 22 juni 1911 om bankrörelse (nr 74) icke kunnat av riksdagen i oförändrat skick antagas, må för sin del antaga följande

Kungl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

Förslag

till

Lag**om ändring i vissa delar av lagen den 22 juni 1911 (nr 74)
om bankrörelse.**

Härigenom förordnas dels att i lagen den 22 juni 1911 (nr 74) om bankrörelse skola införas tre nya paragrafer med beteckning 50 a, 166 a och 230 a av den lydelse nedan sägs, dels att 48 a och 164 a §§, sådana dessa lagrum lyda enligt lag den 16 maj 1919 (nr 241), samt 233 §, sådant detta lagrum lyder enligt lag den 26 juni 1918 (nr 413), skola ur förstnämnda lag utgå, dels ock att övriga här nedan införda paragrafer i samma lag, av vilka lagrum 2 och 234 §§ senast ändrats genom lag den 26 juni 1918 (nr 413), 235 § genom lag den 21 mars 1919 (nr 106), 239 § genom lag den 28 januari 1921 (nr 12), 48, 164 och 254 §§ genom lag den 22 juni 1921 (nr 413), 243, 244 och 252 §§ genom lag den 24 maj 1928 (nr 125) samt 1 § genom lag den 4 april 1930 (nr 61) skola — 1, 20, 24, 25, 40, 53, 64, 74, 92, 131, 139, 140, 156, 169, 180, 190, 209, 230, 234, 235, 238, 239, 241, 243, 244, 251, 252, 254 och 260 §§ i nedan intagna delar — hava den ändrade lydelse, som av det följande framgår:

1 §.

Förutom — — — bankrörelse.

Med — — — begagnas.

Angående postsparbanken, sparbank, centralkassa för jordbrukskredit och järnkontoret, så ock angående vissa aktiebolag, som driva lånerörelse, samt den av postverket bedrivna postgirorörelsen är särskilt stadgat.

2 §.

Ej må annan än Sveriges riksbank, bankaktiebolag, solidariskt bankbolag, postsparbanken, sparbank, järnkontoret och Sveriges allmänna hypoteksbank i sin firma eller eljest, vid beteckning av affärsrörelsen använda ordet bank. Beträffande användning av ordet bank i registrerad understödsförenings firma är särskilt stadgat.

18 §.

Sedan bolaget bildats samt styrelse och revisorer blivit valda, så ock inför bankinspektionen styrkts, att av det tecknade beloppet, efter avdrag ej mindre i anledning av övertäckning, där sådan ägt rum, än även för aktierätt, som av aktietecknare må hava enligt 25 § förverkats och

Kungl. Maj:ts förslag:**Utskottets förslag:**

ej av annan övertagits, minst tjugu procent blivit behörigen inbetalda och att för inbetalning av återstoden lämnats pant eller annan säkerhet, som bankinspektionen prövat fullgod, må bolaget enligt föreskrifterna i denna lag registreras; dock får registrering ej ske, där det tecknade beloppet efter ovannämnda avdrag understiger det belopp, som enligt teckningslistan minst skall tecknas.

20 §.

Ansökning — — — styrelse.

I sådan ansökning skola uppgivas dels stiftarnas och styrelseledamöternas samt, där suppleanter i styrelsen utsetts, deras fullständiga namn ävensom nationalitet och hemvist, dels bolagets postadress, dels ock, där befogenhet att teckna bolagets firma ej skall utövas allenast av styrelsen, vilka i förening sådan befogenhet tillkommer.

Skall — — — hemvist.

Vid ansökningen skola fogas

- 1) Konungens — — — avskrifter;
- 2) av — — — protokollet;
- 3) en — — — styrkta;
- 4) bevis från bankinspektionen, utvisande, dels huru mycket av det belopp, vartill grundfonden jämlikt bestämmelsen under 3) uppgivits, blivit behörigen inbetalt, dels ock att för inbetalning av återstoden lämnats förbindelse med pant eller annan säkerhet, som bankinspektionen prövat fullgod;
- 5) teckningslistorna — — — desamma.

24 §.

Av — — — rörelse.

Aktietecknare, som ej vid bolagets bildande erlagt full betalning, vare skyldig lämna av fullgod pant eller annan säkerhet åtföljd förbindelse att inbetala oguldna beloppet i den ordning, teckningslistan angiver.

Ej — — — bolaget.

25 §.

Uraktlåter — — — förfallodagen.

Varder, innan pant eller annan säkerhet enligt 24 § blivit lämnad, inbetalning ej verkställd i rätt tid, eller försummar någon att lämna sådan pant eller säkerhet, äge styrelsen, där ej rättelse sker inom en månad efter anmaning, förklara aktierätten förverkad. Samma lag vare, där senare inbetalning ej fullgöres i rätt tid och lämnad pant eller säkerhet ej förslår till inbetalningens gäldande.

Underrättelse — — — brev.

*Kungl. Maj:ts förslag:**Utskottets förslag:*

Då aktierätt förverkats, kan vad å aktien redan inbetalts eller vad genom realisering av lämnad pant eller annan säkerhet influtit ej återfordras.

40 §.

Av — — — vidtaga.

Till reservfonden skall alltid läggas vad vid aktieteckning må hava för aktierna erhållits utöver det belopp, varå de lyda, så ock, där aktierätt förverkats, vad som blivit inbetalt å aktien eller influtit genom realisering av lämnad pant eller tillgodogörande av annan ställd säkerhet.

Nedsättning — — — medel.

44 §.

Med den inskränkning, som här nedan sägs, må bankaktiebolag, jämte in- och utlåning av penningar, idka annan verksamhet, som därmed står i samband.

Om rätt för bankaktiebolag att idka fondkommissionsrörelse är särskilt stadgat.

45 §.

Bankaktiebolag må för egen räkning driva handel allenast med guld samt in- och utländskt mynt, växlar, checkar, invisningar ävensom obligationer och andra för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar, med undantag för sådana för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar, som medföra rätt till betalning först efter utfärdarens övriga fordringsägare (*förlagsbevis*). Egendom, varmed bankaktiebolag ej må driva handel för egen räkning, äger bankaktiebolag ej heller förvärva, där ej nedan i denna paragraf annorlunda stadgas.

Bankaktiebolag må förvärva:

dels fastighet, avsedd för bankens inrymmande, aktie i bolag, som utslutande har till ändamål att förvalta sådan fastighet och vars aktiekapital uppgår till minst en tredjedel av fastighetens bokförda värde, samt förlagsbevis, utfärdat av bolag, som nu nämnts;

dels inventarier, vilka anskaffas för rörelsen eller till fastighet, som bankaktiebolaget äger;

dels ock, därest Konungen därtill lämnar tillstånd, aktie i annat svenskt bankaktiebolag, i utländskt bankföretag eller i svenskt aktiebolag, vars ändamål kan anses gagneligt för bankväsendet eller det allmänna, ävensom förlagsbevis, utfärdat av bolag eller företag, som nu nämnts, eller solidariskt bankbolag.

Bankaktiebolag må till skyddande av fordran å offentlig auktion eller fondbörs inköpa egendom, som är för fordringen utmätt eller pantsatt, så ock såsom betalning för fordran övertaga för fordringen pantsatt eller

*Kungl. Maj:ts förslag:**Utskottets förslag:*

annan egendom, där uppenbart är, att bolaget eljest skulle lida avsevärd förlust, dock icke i någotdera fallet egen aktie. Om sålunda inköpt eller övertagen egendom utgöres av fastighet, gruva, fabrik eller annan liknande anläggning eller fartyg, må bankaktiebolag i utbyte mot sådan egendom jämte tillhörande lös egendom förvärva aktie i bolag, som bildas för förvaltning av ifrågavarande egendom eller för fortsättande av en därmed bedriven verksamhet, eller förlagsbevis, utfärdad av sådant bolag. Bankaktiebolag må ock förvärva aktie i bolag, vari bankaktiebolaget på grund av bestämmelserna i detta mom. förut förvärvat aktie, där uppenbar fara är, att bankaktiebolaget eljest skulle lida avsevärd förlust.

Har bankaktiebolag på grund av vad i 3 mom. stadgats förvärvat aktie i bolag eller av aktiebolag utfärdad förlagsbevis, må bankaktiebolaget, om aktiebolaget överlåter sina tillgångar å annat aktiebolag, utbyta aktie eller förlagsbevis, som sålunda förvärvats, mot aktie i det andra aktiebolaget eller förlagsbevis, utfärdad av detta bolag.

Egendom, som bankaktiebolag med stöd av bestämmelserna i 3 eller 4 mom. förvärvat, skall åter avyttras, så snart lämpligen kan ske, och senast då avyttring kan äga rum utan förlust för bankaktiebolaget.

Om bankaktiebolag förvärvar egendom enligt bestämmelserna i 3 eller 4 mom., skall anmälan därom ofördröjligen göras hos bankspektionen.

46 §.

Bankaktiebolag må icke bevilja kredit, utan att säkerhet, som av bolaget prövas betryggande, ställes antingen i fast eller lös egendom eller ock i fordringsrätt jämväl mot annan än den, åt vilken krediten beviljas. Utan hinder av vad sålunda stadgas må dock

1) stat, kommun eller annan därmed jämförlig samfällighet ävensom allmän kassa eller inrättning, vars reglemente blivit av Konungen fastställt, så ock bankbolag eller utländskt bankföretag kunna erhålla kredit utan särskild säkerhet;

2) kortvarig kredit kunna utan särskild säkerhet beviljas affärsidkare i och för hans rörelse, därest med hänsyn till omständigheterna trygghet för förbindelsens fullgörande ändock kan anses föreligga;

3) av vederhäftig person dragen växel, betalbar å annan ort, kunna diskonteras, ehuru accept å densamma ej erhållits.

I fråga om kredit mot pant av aktier skall särskilt iakttagas:

att vid kreditens meddelande förefinnes en med hänsyn till de pantsatta aktiernas beskaffenhet och omständigheterna i övrigt skälig marginal mellan aktiernas marknadsvärde och kreditbeloppet; samt

att kreditbeloppet såvitt möjligt icke vid någon tidpunkt under kreditens fortbestånd överstiger aktiernas marknadsvärde.

Bankaktiebolag må icke såsom pant mottaga egen aktie eller aktie i bo-

*Kungl. Maj:ts förslag:**Utskottets förslag:*

lag, vars verksamhet huvudsakligen består i att förvalta eller driva handel med aktier eller som idkar emissionsrörelse.

Vad nu stadgats om kredit mot pant av aktier skall äga motsvarande tillämpning i fråga om kredit mot pant av förlagsbevis eller av lotter i solidariskt bankbolag.

I denna paragraf meddelade bestämmelser angående kredit skola gälla även i fråga om garantiförpliktelse, som bankaktiebolag ikläder sig.

47 §.

Bankaktiebolag vare pliktigt ägna särskild uppmärksamhet däråt, att icke åt samme eller med varandra i väsentlig ekonomisk intressegemenskap förbundna kredittagare eller mot säkerhet av aktier i samma eller i dylik gemenskap förbundna aktiebolag beviljas kredit i sådan omfattning, att därav kan uppkomma fara för bankaktiebolagets säkerhet.

Såsom kredit skall även anses borgen och annan garantiförpliktelse till bankaktiebolaget ävensom av bankaktiebolaget ingången garantiförpliktelse för kredittagaren.

48 §.

Bankaktiebolag må icke bevilja kredit till direktör eller tjänsteman vid bolagets huvud- eller avdelningskontor, åt vilken uppdragits att ensam eller i förening med annan avgöra på styrelsen ankommande ärenden, till revisor i bankaktiebolaget eller till bolag eller förening, vari sådan befattningshavare eller revisor såsom delägare eller medlem äger ett väsentligt ekonomiskt intresse, utan mot säkerhet av värdehandling, vari omyndigs medel må utan överförmyndares samtycke anbringas. Dock må även utan sådan säkerhet kredit beviljas bolag eller förening, som nu nämnts, genom diskontering av växlar, vilka äro grundade å verkliga handelsaffärer.

Bankaktiebolag må ej vid beviljande av kredit såsom säkerhet godtaga borgen av eller fordringsbevis utfärdad av person, bolag eller förening, som i 1 mom. sägs. Ej heller må kredit beviljas mot växel, varå person, bolag eller förening, som nu sagts, är acceptant, trassent eller endossent, dock med undantag för växel, som är grundad å verklig handelsaffär och för vilken betalningsskyldighet åligger sådant bolag eller förening.

Till den som utan att vara befattningshavare, varom i 1 mom. sägs, är ledamot av bankaktiebolagets styrelse eller till bolag eller förening, vari sådan styrelseledamot såsom delägare eller medlem äger ett väsentligt ekonomiskt intresse, må kredit icke beviljas utan mot pant, som prövas i och för sig innebära fullgod säkerhet, eller genom diskontering av växlar, vilka äro grundade å verkliga handelsaffärer.

Vad i denna paragraf stadgats angående beviljande av kredit skall äga motsvarande tillämpning i fråga om garantiförpliktelse, som bankaktiebolag ikläder sig.

Kungl. Maj:ts förslag:

50 a §.

Vid beviljande av kredit må bankaktiebolag icke göra förbehåll därom, att kreditbeloppet eller del därav skall insättas hos bolaget för längre tid än sex månader.

Utskottets förslag:

50 a §.

Vid beviljande av kredit må bankaktiebolag icke göra förbehåll därom, att kreditbeloppet eller del därav skall insättas hos bolaget för längre tid än sex månader *eller på längre tids uppsägning än sex månader.*

51 §.

Bankaktiebolag må ej utfärda tryckta eller graverade, till innehavaren eller till viss man eller order ställda förbindelser eller ikläda sig ansvarighet för sådana förbindelser.

53 §.

Aktieägarna skola inom sig utse en styrelse av minst fem högst *tio* ledamöter, med rätt dock för Konungen att, när särskilda skäl därtill äro, medgiva högre antal. Av styrelseledamöterna må icke flera än en för varje påbörjat *tretal* vara befattningshavare i banken.

Styrelsen — — — angelägenheter.
Ledamot — — — uppdraget.
Avgår — — — ledamöter.

53 §.

Aktieägarna skola inom sig utse en styrelse av minst fem högst *tolv* ledamöter, med rätt dock för Konungen att, när särskilda skäl därtill äro, medgiva högre antal, *dock ej högre än femton.* Av styrelseledamöterna må icke flera än en för varje påbörjat *femtal* vara befattningshavare i banken.

Styrelsen — — — angelägenheter.
Ledamot — — — uppdraget.
Avgår — — — ledamöter.

54 §.

Är enligt bolagsordningen styrelsen beslutför, utan att samtliga ledamöter äro tillstädes, må likväl ärende, som ankommer på styrelsen, ej företagas, utan att, såvitt ske kunnat, samtliga erhållit tillfälle att deltaga i ärendets behandling.

55 §.

Såsom styrelsens beslut gälle, där ej annorlunda är bestämt i bolagsordningen, den mening, om vilken vid sammanträde de flesta röstande förena sig, men vid lika röstetal den mening, som biträdes av ordföranden vid sammanträdet.

Ledamot av styrelsen äge ej deltaga i behandling av fråga rörande avtal mellan honom och bolaget. Ej heller må han deltaga i behandling av fråga om avtal mellan bolaget och tredje man, där han i frågan äger ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot bolagets. Vad sålunda är stadgat äge motsvarande tillämpning beträffande gåva från bolagets sida, så ock beträffande rättegång eller annan talan mot styrelseledamoten eller tredje man.

Kungl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

56 §.

Styrelsen må icke åt enskild styrelseledamot eller annan person uppdraga att ensam eller i förening med annan avgöra ärenden av beskaffenhet att eljest ankomma på styrelsens egen prövning, med mindre föreskrifter blivit av styrelsen meddelade angående den befogenhet i olika avseenden, som uppdraget skall medföra. Dessa föreskrifter skola meddelas i en av styrelsen för högst ett år i sänder fastställd instruktion. Avser uppdraget beviljande av kredit, skola härvid meddelade föreskrifter angiva maximibelopp och grunderna för bedömande av erbjuden säkerhet.

Styrelsen åligger att, så snart det kan ske, till bankinspektionen insända sådan instruktion, ävensom meddela bankinspektionen de ändringar, som vidtagas i instruktionen.

Styrelsen äger när som helst återkalla eller inskränka uppdrag, som ovan nämnts, samt utan hinder därav själv avgöra ärende av varje slag.

Styrelsen må icke åt enskild styrelseledamot eller annan uppdraga att avgöra ärende, som avser:

1) inrättande eller indragning av avdelningskontor eller övertagande av annan bankrörelse;

2) förvärv eller avyttring av fastighet, avsedd för bankens inrymmande eller till- eller ombyggnad av sådan fastighet;

3) beviljande av kredit till person, vilken utan att vara sådan befattningshavare, som i 48 § 1 mom. sägs, är ledamot av bankaktiebolagets styrelse eller av den särskilda styrelse, som kan finnas inrättad vid avdelningskontor, eller till bolag eller förening, vari sådan person är styrelseledamot eller såsom delägare eller medlem äger ett väsentligt ekonomiskt intresse, eller vari befattningshavare, som omförmäles i 48 § 1 mom., är styrelseledamot; styrelsen dock obetaget att för person, bolag eller förening, som nu nämnts, fastställa vissa gränser, inom vilka utan styrelsens beslut i varje särskilt fall kredit må beviljas vederbörande i och för en av honom idkad rörelse;

4) förvärv av aktie eller förlagsbevis i andra fall, än då fråga är om aktie eller förlagsbevis, som är för bankaktiebolagets fordran utmätt eller pantsatt;

5) fastställande av allmänna räntesatser för in- och utlåning, utom då beslut härom påkallas av allmän ränteförändring, i vilket fall sådant beslut må utan styrelsens hörande meddelas för tiden intill nästkommande styrelsesammanträde;

6) antagande eller entledigande av ordinarie befattningshavare hos bankaktiebolaget.

I denna paragraf meddelade bestämmelser angående kredit skola gälla även i fråga om garantiförpliktelse, som bankaktiebolag ikläder sig.

*Kungl. Maj:ts förslag:**Utskottets förslag:*

57 §.

Direktör eller tjänsteman vid bankaktiebolags huvud- eller avdelningskontor, åt vilken uppdragits att ensam eller i förening med annan avgöra på styrelsen ankommande ärenden, må icke vara ledamot av styrelsen i bolag, vars huvudsakliga verksamhet består i att förvalta eller driva handel med aktier eller som idkar emissionsrörelse. I styrelsen för annat bolag må han icke vara ledamot med mindre bankaktiebolagets styrelse, genom beslut, som biträdes av minst två tredjedelar av samtliga ledamöter, i varje särskilt fall därtill lämnar tillstånd. Den, för vilken tillstånd ifrågasättes, må icke deltaga i beslutet. Kallelse till styrelsesammanträde, då prövning av fråga om tillstånd äger rum, skall innehålla uppgift, att sådan fråga förekommer vid sammanträdet.

58 §.

Bolagets firma skall tecknas av minst två personer i förening.

Bemyndigande för styrelseledamot att teckna bolagets firma må, där ej annat blivit bestämt i bolagsordningen eller av bolagsstämman, meddelas av styrelsen. Ej må sådant bemyndigande meddelas av bolagsstämman, med mindre bolagsordningen innehåller stadgande i sådant avseende.

I bolagsordningen eller av bolagsstämman må bestämmas, att styrelsen äger bemyndiga annan än styrelseledamot att teckna bolagets firma. Ändå att sådant bestämmande ej skett, äge, där ej annat är i bolagsordningen eller av bolagsstämman stadgat, styrelsen bemyndiga person utom styrelsen att teckna firman i förening med någon, som i den ordning ovan i denna paragraf är sagt, bemyndigats till firmateckning.

59 §.

Sker ändring i styrelsens sammansättning eller ifråga om rätten att teckna bolagets firma eller ändrar styrelseledamot eller eljest någon, som berättigats teckna firman, sitt hemvist eller ändras bolagets postadress, skall styrelsen därom ofördröjligen göra anmälan för registrering. Vid anmälan om ändring i styrelsens sammansättning skall fogas styrkt avskrift av protokoll eller annan handling, som bestyrker ändringen.

60 §.

I förhållande till bolaget vare styrelsen samt de styrelseledamöter och personer utanför styrelsen, som innehava befogenhet att avgöra på styrelsen ankommande ärenden eller äro berättigade teckna bolagets firma, pliktiga att i sin förvaltning av bolagets angelägenheter ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som i bolagsordningen eller

Kungl. Maj:ts förslag:

av bolagsstämman eller, såvitt rörer styrelseledamot eller person utanför styrelsen, av styrelsen meddelas; de må dock ej efterkomma bolagsstämmans föreskrift, där den finnes strida mot denna lag eller bolagsordningen.

Utskottets förslag:

61 §.

Styrelsen, så ock de särskilda styrelseledamöter eller personer utanför styrelsen, som bemyndigats teckna bolagets firma, äge att själva eller genom ombud ej mindre i förhållande till tredje man handla å bolagets vägnar än även inför domstolar och andra myndigheter företräda bolaget. Inskränkning i den befogenhet, som sålunda tillkommer styrelsen, vissa styrelseledamöter eller personer utanför styrelsen, vare, i den mån ej annat följer av vad i denna lag stadgas, utan verkan mot tredje man, med mindre han ägt eller bort äga kännedom om inskränkningen. Bestämmelse, innefattande sådan inskränkning, må ej registreras.

64 §.

Angående befogenhet för styrelseledamot, så ock för den, som eljest berättigats teckna bolagets firma, att för bolaget mottaga stämning är stadgat i rättegångsbalken; och skall vad i sådant avseende gäller äga tillämpning jämväl, då annat meddelande skall delgivas bolaget.

Vill — — — stämman.

68 §.

För granskning av styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper skola aktieägarna årligen utse minst två revisorer, varjämte bankinspektionen skall utse en revisor. Samtliga revisorer skola vara med det ekonomiska livet väl förtrogna personer, och minst en av de revisorer, aktieägarna utse, skall *vara av handelskammare i riket auktoriserad revisor*. Revisorerna skola inom sig utse en ordförande att leda revisionen.

Till revisor må ej utses den, som är i bolagets eller styrelseledamots tjänst eller som eljest intager underordnad eller beroende ställning i förhållande till styrelseledamot.

Den tid, för vilken revisor utses, må ej utgå före nästa ordinarie bolagsstämma. Av aktieägarna utsedd revisor må, ändå att den tid, för

68 §.

För granskning av styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper skola aktieägarna årligen utse minst två revisorer, varjämte bankinspektionen skall utse en revisor. Samtliga revisorer skola vara med det ekonomiska livet väl förtrogna personer, och minst en av de revisorer, aktieägarna utse, skall *hava vunnit beprövad erfarenhet beträffande revisionsverksamhet*. Revisorerna skola inom sig utse en ordförande att leda revisionen.

*Kungl. Maj:ts förslag:**Utskottets förslag:*

vilken han blivit utsedd, ej gått till ända, genom beslut å bolagsstämma skiljas från uppdraget. Avgår sådan revisor, innan den tid, för vilken han blivit vald, gått till ända, och finnes ej suppleant, åligger det styrelsen att ofördröjligen föranstalta om val av ny revisor.

Bankinspektionen äger när som helst återkalla uppdraget för den av bankinspektionen utsedde revisorn och i stället utse ny revisor.

69 §.

Styrelsen skall bereda revisor tillfälle att när som helst inventera bolagets kassa och övriga tillgångar och granska bolagets alla böcker, räkenskaper och andra handlingar; och må av revisor begärd upplysning angående förvaltningen ej av styrelsen förvägras.

Vid fullgörande av sitt uppdrag hava de av aktieägarna utsedda revisorerna att ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som av bolaget meddelas och ej avse inskränkning i deras i lag stadgade befogenhet eller eljest strida mot lag eller författning eller mot bolagsordningen. För den av bankinspektionen utsedde revisorn skall instruktion utfärdas av bankinspektionen.

Revisorerna skola på kallelse av revisionens ordförande sammanträda så ofta de finna nödigt, åliggande det revisorerna att minst en gång varje halvår:

taga del av styrelsens protokoll;

taga del av de föreskrifter rörande bolagets kreditgivning, som utfärdats av styrelsen eller bolagets direktörer;

granska större krediter och andra större placeringar av bolagets medel;

granska av styrelsen vidtagna åtgärder i fråga om förvaltning och avyttring av jämlikt 45 § 3 och 4 mom. inköpt eller övertagen egendom;

taga del av de förelägganden och erinringar, som av bankinspektionen kunna hava gjorts till styrelsen eller bolagets direktörer;

taga del av rapporter över inspektioner och undersökningar rörande bolagets huvud- och avdelningskontor samt rörande av bolaget ägda företag av större betydelse.

Vid revisorernas sammanträden skall föras protokoll.

Revisorerna skola skriftligen delgiva styrelsen de erinringar i fråga om bolagets verksamhet, vartill deras granskning må giva anledning.

Revisorerna skola för varje räkenskapsår över granskningen avgiva en av dem underskriven berättelse, som skall överlämnas till styrelsen minst två veckor före den i 77 § nämnda bolagsstämman. Inom samma tid skola revisorerna till styrelsen återställa förvaltningsberättelsen, vinst- och förlusträkningen samt balansräkningen.

I den av revisorerna avgivna berättelsen skola revisorerna särskilt uttala sig i följande avseenden:

angående omfattningen av den av dem verkställda granskningen;

Kungl. Maj:ts förslag:**Utskottets förslag:**

angående de i styrelsens förvaltningsberättelse intagna vinst- och förlust- samt balansräkningarna;

angående bolagets förvaltningsutgifter;

angående den inre kontrollen inom bolaget;

angående styrelsens förslag i anledning av bolagets vinst eller förlust under räkenskapsåret; samt

angående ansvarsfrihet för styrelsen.

Angående revisorers befogenhet att påkalla sammankallande av extra bolagsstämma stadgas i 78 §.

74 §.

Jämte — — — gälle,

1) att rösträtt ej må utövas för aktie, å vilken icke fullgjorts förfallen inbetalning eller i fråga om vilken ej, där så skolat ske, lämnats sådan av pant eller annan säkerhet åtföljd förbindelse, som i 24 § sägs;

2) att — — — röst;

3) att — — — ombud;

4) att — — — grundfonden;

5) att — — — avgivas;

6) att — — — ordförande.

I — — — rätt.

Vad — — — därom.

92 §.

Har senast vid den i 91 § omförmälda bolagsstämman av aktieägare tecknats vad som erfordras för att återställa grundfonden till dess behöriga belopp, äge bolaget, därest det sålunda tecknade beloppet omedelbart inbetalas eller därför ställes pant eller annan säkerhet, som bankinspektionen prövar fullgod, fortsätta rörelsen; men om så icke skett eller om för grundfondens återställande tecknat tillskott icke inbetalts inom tre månader från stämman, skall bolaget träda i likvidation.

De — — — rum.

Varder, efter det tillskott enligt denna paragraf förekommit, i anledning av uppkommen förlust nytt tillskott gjort, skola de aktieägare, som verkställt senare tillskott, i förhållande till aktieägare, som förut verkställt tillskott, äga sådan företrädesrätt, som omförmäles i 2 mom.

96 §.

Har sådant förhållande inträffat, som jämlikt bestämmelse i 92 eller 93 § påkallar likvidation, och varder ej inom en månad därefter till registret, enligt vad nedan sägs, anmält, att bolaget trätt i likvidation, förklare rätten, på ansökan av aktieägare, styrelseledamot eller bankinspektionen och efter bolagets hörande, att bolaget skall träda i likvidation; och förelägge rätten bolaget att inom viss tid, ej understigande en månad,

*Kungl. Maj:ts förslag:**Utskottets förslag:*

utse en eller flere likvidatorer vid äventyr, att förordnande i sådant hänseende eljest meddelas av rätten.

129 §.

Sedan bolaget bildats samt styrelse och revisorer blivit valda, så ock inför bankinspektionen styrkts, *dels* att av det tecknade beloppet, efter avdrag ej mindre i anledning av övertäckning, där sådan ägt rum, än även för rätt till delaktighet i bolaget, som av tecknare må hava enligt 140 § förverkats och ej av annan övertagits, minst tjugu procent blivit behörigen inbetalda, *dels* att för inbetalning av återstoden lämnats pant eller annan säkerhet, som bankinspektionen prövat fullgod, *dels* ock att en var av huvudlottägarna till förvaring hos bolaget överlämnat sådan handling, som i 134 § sägs, må bolaget enligt föreskrifterna i denna lag registreras; dock får registrering ej ske, där det tecknade beloppet efter ovannämnda avdrag understiger det belopp, som enligt teckningslistan minst skall tecknas.

131 §.

Ansökning — — — styrelse.

I sådan ansökning skola uppgivas

dels stiftarnas och styrelseledamöternas samt, där suppleanter i styrelsen utsetts, deras fullständiga namn ävensom nationalitet och hemvist,

dels bolagets postadress,

dels ock, där befogenhet att teckna bolagets firma ej skall utövas allenast av styrelsen, vilka i förening sådan befogenhet tillkommer.

Skall — — — hemvist.

Vid ansökningen skola fogas

- 1) Konungens — — — avskrifter;
- 2) av — — — protokollet;
- 3) en — — — styrkta;
- 4) bevis från bankinspektionen, utvisande, *dels* huru mycket av det belopp, vartill grundfonden jämlikt bestämmelsen under 3) uppgivits, blivit behörigen inbetalt, *dels* att för inbetalning av återstoden lämnats förbindelse med pant eller annan säkerhet, som bankinspektionen prövat fullgod, *dels* ock att en var av huvudlottägarna till förvaring hos bolaget överlämnat sådan handling, som i 134 § sägs;

5) teckningslistorna — — — desamma.

139 §.

Av — — — rörelse.

Har tecknare av huvudlott ej vid bolagets bildande erlagt full betalning, vare han skyldig lämna av fullgod pant eller annan säkerhet åtföljd förbindelse att inbetala oguldna beloppet i den ordning, teckningslistan angiver.

Ej — — — bolaget.

Kungl. Maj:ts förslag:**Utskottets förslag:**

140 §.

Uraktlåter — — — förfallodagen.

Varder, innan pant eller annan säkerhet enligt 139 § blivit lämnad, inbetalning ej verkställd i rätt tid, eller försummar någon att lämna sådan pant eller säkerhet, äge styrelsen, där ej rättelse sker inom en månad efter anmaning, förklara rätten till delaktighet i bolaget förverkad. Samma lag vare, där senare inbetalning ej fullgöres i rätt tid och lämnad pant eller säkerhet ej förslår till inbetalningens gäldande.

Underrättelse — — — brev.

Då rätt till delaktighet i bolaget förverkats, kan vad å huvudlotten redan inbetalts eller vad genom realisering av lämnad pant eller annan säkerhet influitt ej återfordras.

156 §.

Av — — — vidtaga.

Till reservfonden skall alltid läggas vad vid teckning må hava för lotterna erhållits utöver det belopp, varå de lyda, så ock, där rätt till delaktighet i bolaget förverkats, vad som blivit inbetalt å lotten eller influitt genom realisering av lämnad pant eller tillgodogörande av annan ställd säkerhet.

Nedsättning — — — medel.

160 §.

Med den inskränkning, som här nedan sägs, må solidariskt bankbolag, jämte in- och utlåning av penningar, idka annan verksamhet, som därmed står i samband.

Om rätt för solidariskt bankbolag att idka fondkommissionsrörelse är särskilt stadgat.

161 §.

Solidariskt bankbolag må för egen räkning driva handel allenast med guld samt in- och utländskt mynt, växlar, checkar, invisningar ävensom obligationer och andra för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar, med undantag för förlagsbevis. Egendom, varmed solidariskt bankbolag ej må driva handel för egen räkning, äger sådant bolag ej heller förvärva, där ej nedan i denna paragraf annorlunda stadgas.

Solidariskt bankbolag må förvärva:

dels fastighet, avsedd för bankens inrymmande, aktie i bolag, som uteslutande har till ändamål att förvalta sådan fastighet och vars aktiekapital uppgår till minst en tredjedel av fastighetens bokförda värde, samt förlagsbevis, utfärdad av bolag, som nu nämnts;

dels inventarier, vilka anskaffas för rörelsen eller till fastighet, som bankbolaget äger;

*Kungl. Maj:ts förslag:**Utskottets förslag:*

dels ock, därest Konungen därtill meddelar tillstånd, aktie i svenskt bankaktiebolag, i utländskt bankföretag eller i svenskt aktiebolag, vars ändamål kan anses gagneligt för bankväsendet eller det allmänna, ävensom förlagsbevis, utfärdat av bolag eller företag, som nu nämnts, eller annat solidariskt bankbolag.

Solidariskt bankbolag må till skyddande av fordran å offentlig auktion eller fondbörs inköpa egendom, som är för fordringen utmätt eller pantsatt, så ock såsom betalning för fordran övertaga för fordringen pantsatt eller annan egendom, där uppenbart är, att bolaget eljest skulle lida avsevärd förlust, dock icke i någotdera fallet egen lott eller annat solidariskt bankbolags huvudlott. Om sålunda inköpt eller övertagen egendom utgöres av fastighet, gruva, fabrik eller annan liknande anläggning eller fartyg, må solidariskt bankbolag i utbyte mot sådan egendom jämte tillhörande lös egendom förvärva aktie i bolag, som bildas för förvaltning av ifrågavarande egendom eller för fortsättande av en därmed bedriven verksamhet, eller förlagsbevis, utfärdat av sådant bolag. Solidariskt bankbolag må ock förvärva aktie i bolag, vari bankbolaget på grund av bestämmelserna i detta mom. förut förvärvat aktie, där uppenbar fara är, att bankbolaget eljest skulle lida avsevärd förlust.

Har solidariskt bankbolag på grund av vad i 3 mom. stadgats förvärvat aktie i bolag eller av aktiebolag utfärdat förlagsbevis, må bankbolaget, om aktiebolaget överlåter sina tillgångar å annat aktiebolag, utbyta aktie eller förlagsbevis, som sålunda förvärvats, mot aktie i det andra aktiebolaget eller förlagsbevis, utfärdat av detta bolag.

Egendom, som solidariskt bankbolag med stöd av bestämmelserna i 3 eller 4 mom. förvärvat, skall åter avyttras, så snart lämpligen kan ske, och senast då avyttring kan äga rum utan förlust för bankbolaget.

Om solidariskt bankbolag förvärvar egendom enligt bestämmelserna i 3 eller 4 mom., skall anmälan därom ofördröjligen göras hos bankinspektionen.

162 §.

Solidariskt bankbolag må icke bevilja kredit, utan att säkerhet, som av bolaget prövas betryggande, ställes antingen i fast eller lös egendom eller ock i fordringsrätt jämväl mot annan än den, åt vilken krediten beviljas. Utan hinder av vad sålunda stadgas må dock

1) stat, kommun eller annan därmed jämförlig samfällighet ävensom allmän kassa eller inrättning, vars reglemente blivit av Konungen fastställt, så ock bankbolag eller utländskt bankföretag kunna erhålla kredit utan särskild säkerhet;

2) kortvarig kredit kunna utan särskild säkerhet beviljas affärsidkare i och för hans rörelse, därest med hänsyn till omständigheterna trygghet för förbindelsens fullgörande ändock kan anses föreligga;

*Kungl. Maj:ts förslag:**Utskottets förslag:*

3) av vederhäftig person dragen växel, betalbar å annan ort, kunna diskonteras, ehuru accept å densamma ej erhållits.

I fråga om kredit mot pant av aktie skall särskilt iakttagas:

att vid kreditens meddelande förefinnes en med hänsyn till de pantsatta aktiernas beskaffenhet och omständigheterna i övrigt skäligen marginal mellan aktiernas marknadsvärde och kreditbeloppet; samt

att kreditbeloppet såvitt möjligt icke vid någon tidpunkt under kreditens fortbestånd överstiger aktiernas marknadsvärde.

Solidariskt bankbolag må icke såsom pant mottaga egen lott, annat solidariskt bankbolags huvudlott eller aktie i bolag, vars verksamhet huvudsakligen består i att förvalta eller driva handel med aktier eller som idkar emissionsrörelse.

Vad nu stadgats om kredit mot pant av aktier skall äga motsvarande tillämpning i fråga om kredit mot pant av förlagsbevis eller kommanditlotter i solidariskt bankbolag.

I denna paragraf meddelade bestämmelser angående kredit skola gälla även i fråga om garantiförpliktelse, som bankbolag ikläder sig.

163 §.

Solidariskt bankbolag vare pliktigt ägna särskild uppmärksamhet däråt, att icke åt samme eller med varandra i väsentlig ekonomisk intressegemenskap förbundna kredittagare eller mot säkerhet av aktier i samma eller i dylik gemenskap förbundna aktiebolag beviljas kredit i sådan omfattning, att därav kan uppkomma fara för bankbolagets säkerhet.

Såsom kredit skall även anses borgen och annan garantiförpliktelse till bankbolaget ävensom av bankbolaget ingången garantiförpliktelse för kredittagaren.

164 §.

Solidariskt bankbolag må icke bevilja kredit till direktör eller tjänsteman vid bolagets huvud- eller avdelningskontor, åt vilken uppdragits att ensam eller i förening med annan avgöra på styrelsen ankommande ärenden, till revisor i bankbolaget eller till bolag eller förening, vari sådan befattningshavare eller revisor såsom delägare eller medlem äger ett väsentligt ekonomiskt intresse, utan mot säkerhet av värdehandling, vari omyndigs medel må utan överförmyndares samtycke anbringas. Dock må även utan sådan säkerhet kredit beviljas bolag eller förening, som nu nämnts, genom diskontering av växlar, vilka äro grundade å verkliga handelsaffärer.

Solidariskt bankbolag må ej vid beviljande av kredit såsom säkerhet godtaga borgen av eller fordringsbevis utfärdat av person, bolag eller förening, som i 1 mom. sägs. Ej heller må kredit beviljas mot växel, varå person, bolag eller förening, som nu sagts, är acceptant, trassent

Kungl. Maj:ts förslag:**Utskottets förslag:**

eller endossent, dock med undantag för växel, som är grundad å verklig handelsaffär och för vilken betalningsskyldighet åligger sådant bolag eller förening.

Till den som utan att vara befattningshavare, varom i 1 mom. sägs, är ledamot av bankbolagets styrelse eller till bolag eller förening, vari sådan styrelseledamot såsom delägare eller medlem äger ett väsentligt ekonomiskt intresse, må kredit icke beviljas utan mot pant, som prövas i och för sig innebära fullgod säkerhet, eller genom diskontering av växlar, vilka äro grundade å verkliga handelsaffärer.

Vad i denna paragraf stadgas angående beviljande av kredit skall äga motsvarande tillämpning i fråga om garantiförpliktelse, som bankbolag ikläder sig.

166 a §.

Vid beviljande av kredit må solidariskt bankbolag icke göra förbehåll därom, att kreditbeloppet eller del därav skall insättas hos bolaget för längre tid än sex månader.

Vid beviljande av kredit må solidariskt bankbolag icke göra förbehåll därom, att kreditbeloppet eller del därav skall insättas hos bolaget för längre tid än sex månader *eller på längre tids uppsägning än sex månader.*

167 §.

Solidariskt bankbolag må ej utfärda tryckta eller graverade, till innehavaren eller till viss man eller order ställda förbindelser eller ikläda sig ansvarighet för sådana förbindelser.

169 §.

Huvudlottägarna skola inom sig utse en styrelse av minst fem högst *tio* ledamöter, med rätt dock för Konungen att, när särskilda skäl därtill äro, medgiva högre antal. Av styrelseledamöterna må icke flera än en för varje påbörjat *tretal* vara befattningshavare i banken.

Styrelsen — — — angelägenheter.
Ledamot — — — uppdraget.
Avgår — — — ledamöter.

169 §.

Huvudlottägarna skola inom sig utse en styrelse av minst fem högst *tolv* ledamöter, med rätt dock för Konungen att, när särskilda skäl därtill äro, medgiva högre antal, *dock ej högre än femton.* Av styrelseledamöterna må icke flera än en för varje påbörjat *femtal* vara befattningshavare i banken.

Styrelsen — — — angelägenheter.
Ledamot — — — uppdraget.
Avgår — — — ledamöter.

170 §.

Är enligt bolagsordningen styrelsen beslutför, utan att samtliga ledamöter äro tillstädes, må likväl ärende, som ankommer på styrelsen, ej

*Kungl. Maj:ts förslag:**Utskottets förslag:*

företagas, utan att, såvitt ske kunnat, samtliga erhållit tillfälle att deltaga i ärendets behandling.

171 §.

Såsom styrelsens beslut gälle, där ej annorlunda är bestämt i bolagsordningen, den mening, om vilken vid sammanträde de flesta röstande förena sig, men vid lika röstetal den mening, som biträdes av ordföranden vid sammanträdet.

Ledamot av styrelsen äge ej deltaga i behandling av fråga rörande avtal mellan honom och bolaget. Ej heller må han deltaga i behandling av fråga om avtal mellan bolaget och tredje man, där han i frågan äger ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot bolagets. Vad sålunda är stadgat äge motsvarande tillämpning beträffande gåva från bolagets sida, så ock beträffande rättegång eller annan talan mot styrelseledamoten eller tredje man.

172 §.

Styrelsen må icke åt enskild styrelseledamot eller annan person uppdraga att ensam eller i förening med annan avgöra ärenden av beskaffenhet att eljest ankomma på styrelsens egen prövning, med mindre föreskrifter blivit av styrelsen meddelade angående den befogenhet i olika avseenden, som uppdraget skall medföra. Dessa föreskrifter skola meddelas i en av styrelsen för högst ett år i sänder fastställd instruktion. Avser uppdraget beviljande av kredit, skola härvid meddelade föreskrifter angiva maximibelopp och grunderna för bedömning av erbjuden säkerhet.

Styrelsen åligger att, så snart det kan ske, till bankinspektionen insända sådan instruktion, ävensom meddela bankinspektionen de ändringar, som vidtagas i instruktionen.

Styrelsen äger när som helst återkalla eller inskränka uppdrag, som ovan nämnts, samt utan hinder därav själv avgöra ärende av varje slag.

Styrelsen må icke åt enskild styrelseledamot eller annan uppdraga att avgöra ärende, som avser:

1) inrättande eller indragning av avdelningskontor eller övertagande av annan bankrörelse;

2) förvärv eller avyttring av fastighet, avsedd för bankens inrymmande, eller till- eller ombyggnad av sådan fastighet;

3) beviljande av kredit till person, vilken utan att vara sådan befattningshavare, som i 164 § 1 mom. sägs, är ledamot av bankbolagets styrelse eller av den särskilda styrelse, som kan finnas inrättad vid avdelningskontor, eller till bolag eller förening, vari sådan person är styrelseledamot eller såsom delägare eller medlem äger ett väsentligt ekonomiskt intresse, eller vari befattningshavare, som omförmäles i 164 § 1 mom., är styrelseledamot; styrelsen dock obetaget att för person, bolag eller för-

*Kungl. Maj:ts förslag:**Utskottets förslag:*

ening, som nu nämnts, fastställa vissa gränser, inom vilka utan styrelsens beslut i varje särskilt fall kredit må beviljas vederbörande i och för en av honom idkad rörelse;

4) förvärv av aktie eller förlagsbevis i andra fall, än då fråga är om aktie eller förlagsbevis, som är för bankbolagets fordran utmätt eller pantsatt;

5) fastställande av allmänna räntesatser för in- och utlåning, utom då beslut härom påkallas av allmän ränteförändring, i vilket fall sådant beslut må utan styrelsens hörande meddelas för tiden intill nästkommande styrelsesammanträde;

6) antagande eller entledigande av ordinarie befattningshavare hos bankbolaget.

I denna paragraf meddelade bestämmelser angående kredit skola gälla även i fråga om garantiförpliktelse, som bankbolag ikläder sig.

173 §.

Direktör eller tjänsteman vid solidariskt bankbolags huvud- eller avdelningskontor, åt vilken uppdragits att ensam eller i förening med annan avgöra på styrelsen ankommande ärenden, må icke vara ledamot av styrelsen i bolag, vars huvudsakliga verksamhet består i att förvalta eller driva handel med aktier eller som idkar emissionsrörelse. I styrelsen för annat bolag må han icke vara ledamot med mindre bankbolagets styrelse, genom beslut, som biträdes av minst två tredjedelar av samtliga ledamöter, i varje särskilt fall därtill lämnar tillstånd. Den, för vilken tillstånd ifrågasättes, må icke deltaga i beslutet. Kallelse till styrelsesammanträde, då prövning av fråga om tillstånd äger rum, skall innehålla uppgift, att sådan fråga förekommer vid sammanträdet.

174 §.

Bolagets firma skall tecknas av minst två personer i förening.

Bemyndigande för styrelseledamot att teckna bolagets firma må, där ej annat blivit bestämt i bolagsordningen eller av bolagsstämman, meddelas av styrelsen. Ej må sådant bemyndigande meddelas av bolagsstämman, med mindre bolagsordningen innehåller stadgande i sådant avseende.

I bolagsordningen eller av bolagsstämman må bestämmas, att styrelsen äger bemyndiga annan än styrelseledamot att teckna bolagets firma. Ändå att sådant bestämmande ej skett, äge, där ej annat är i bolagsordningen eller av bolagsstämman stadgat, styrelsen bemyndiga person utom styrelsen att teckna firman i förening med någon, som i den ordning ovan i denna paragraf är sagt, bemyndigats till firmateckning.

175 §.

Sker ändring i styrelsens sammansättning eller i fråga om rätten att teckna bolagets firma eller ändrar styrelseledamot eller eljest någon, som

*Kungl. Maj:ts förslag:**Utskottets förslag:*

berättigats teckna firman, sitt hemvist eller ändras bolagets postadress, skall styrelsen därom ofördröjligen göra anmälan för registrering. Vid anmälan om ändring i styrelsens sammansättning skall fogas styrkt avskrift av protokoll eller annan handling, som bestyrker ändringen.

176 §.

I förhållande till bolaget vare styrelsen samt de styrelseledamöter och personer utanför styrelsen, som innehava befogenhet att avgöra på styrelsen ankommande ärenden eller äro berättigade teckna bolagets firma, pliktiga att i sin förvaltning av bolagets angelägenheter ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som i bolagsordningen eller av bolagsstämman eller, såvitt rörer styrelseledamot eller person utanför styrelsen, av styrelsen meddelas; de må dock ej efterkomma bolagsstämmans föreskrift, där den finnes strida mot denna lag eller bolagsordningen.

177 §.

Styrelsen, så ock de särskilda styrelseledamöter eller personer utanför styrelsen, som bemyndigats teckna bolagets firma, äge att själva eller genom ombud ej mindre i förhållande till tredje man handla å bolagets vägnar än även inför domstolar och andra myndigheter företräda bolaget. Inskränkning i den befogenhet, som sålunda tillkommer styrelsen, vissa styrelseledamöter eller personer utanför styrelsen, vare i den mån ej annat följer av vad i denna lag stadgas, utan verkan mot tredje man, med mindre han ägt eller bort äga kännedom om inskränkningen. Bestämmelse, innefattande sådan inskränkning, må ej registreras.

180 §.

Angående befogenhet för styrelseledamot så ock för den, som eljest berättigats teckna bolagets firma, att för bolaget mottaga stämning är stadgat i rättegångsbalken; och skall vad i sådant avseende gäller äga tillämpning jämväl, då annat meddelande skall delgivas bolaget.

Vill — — stämman.

184 §.

För granskning av styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper skola lottägarna årligen utse minst två revisorer, varjämte bankinspektionen skall utse en revisor. Samtliga revisorer skola vara med det ekonomiska livet väl förtrogna personer, och minst en av de revisorer, lottägarna utse, skall *vara av han-*

184 §.

För granskning av styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper skola lottägarna årligen utse minst två revisorer, varjämte bankinspektionen skall utse en revisor. Samtliga revisorer skola vara med det ekonomiska livet väl förtrogna personer, och minst en av de revisorer, lottägarna utse, skall *hava vunnit*

*Kungl. Maj:ts förslag:**Utskottets förslag:*

delskammare i riket auktoriserad revisor. Revisorerna skola inom sig utse en ordförande att leda revisionen.

beprövad erfarenhet beträffande revisionsverksamhet. Revisorerna skola inom sig utse en ordförande att leda revisionen.

Till revisor må ej utses den, som är i bolagets eller styrelseledamots tjänst eller som eljest intager underordnad eller beroende ställning i förhållande till styrelseledamot.

Den tid, för vilken revisor utses, må ej utgå före nästa ordinarie bolagsstämma. Av lottägarna utsedd revisor må, ändå att den tid, för vilken han blivit utsedd, ej gått till ända, genom beslut å bolagsstämma skiljas från uppdraget. Avgår sådan revisor, innan den tid, för vilken han blivit vald, gått till ända, och finnes ej suppleant, åligger det styrelsen att ofördröjligen föranstalta om val av ny revisor.

Bankinspektionen äger när som helst återkalla uppdraget för den av bankinspektionen utsedde revisorn och i stället utse ny revisor.

185 §.

Styrelsen skall bereda revisor tillfälle att när som helst inventera bolagets kassa och övriga tillgångar och granska bolagets alla böcker, räkenskaper och andra handlingar; och må av revisor begärd upplysning angående förvaltningen ej av styrelsen förvägras.

Vid fullgörande av sitt uppdrag hava de av lottägarna utsedda revisorerna att ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som av bolaget meddelas och ej avse inskränkning i deras i lag stadgade befogenhet eller eljest strida mot lag eller författning eller mot bolagsordningen. För den av bankinspektionen utsedde revisorn skall instruktion utfärdas av bankinspektionen.

Revisorerna skola på kallelse av revisionens ordförande sammanträda så ofta de finna nödigt, åliggande det revisorerna att minst en gång varje halvår:

taga del av styrelsens protokoll;

taga del av de föreskrifter rörande bolagets kreditgivning, som utfärdats av styrelsen eller bolagets direktörer;

granska större krediter och andra större placeringar av bolagets medel; granska av styrelsen vidtagna åtgärder i fråga om förvaltning och avyttring av jämlikt 161 § 3 och 4 mom. inköpt eller övertagen egendom;

taga del av de förelägganden och erinringar, som av bankinspektionen kunna hava gjorts till styrelsen eller bolagets direktörer;

taga del av rapporter över inspektioner och undersökningar rörande bolagets huvud- och avdelningskontor samt rörande av bolaget ägda företag av större betydelse.

Vid revisorernas sammanträden skall föras protokoll.

*Kungl. Maj:ts förslag:**Utskottets förslag:*

Revisorerna skola skriftligen delgiva styrelsen de erinringar i fråga om bolagets verksamhet, vartill deras granskning må giva anledning.

Revisorerna skola för varje räkenskapsår över granskningen avgiva en av dem underskriven berättelse, som skall överlämnas till styrelsen minst två veckor före den i 193 § nämnda bolagsstämman. Inom samma tid skola revisorerna till styrelsen återställa förvaltningsberättelsen, vinst- och förlusträkningen samt balansräkningen.

I den av revisorerna avgivna berättelsen skola revisorerna särskilt uttala sig i följande avseenden:

- angående omfattningen av den av dem verkställda granskningen;
- angående de i styrelsens förvaltningsberättelse intagna vinst- och förlust- samt balansräkningarna;
- angående bolagets förvaltningsutgifter;
- angående den inre kontrollen inom bolaget;
- angående styrelsens förslag i anledning av bolagets vinst eller förlust under räkenskapsåret; samt
- angående ansvarsfrihet för styrelsen.

Angående revisorers befogenhet att påkalla sammankallande av extra bolagsstämma stadgas i 194 §.

190 §.

Jämte — — — gälle,

1) att rösträtt ej må utövas för lott, å vilken icke fullgjorts förfallen inbetalning eller i fråga om vilken ej, där så skolat ske, lämnats sådan av pant eller annan säkerhet åtföljd förbindelse, som i 139 § sägs;

2) att — — — röst;

3) att — — — ombud;

4) att — — — grundfonden;

5) att — — — avgivas;

6) att — — — ordförande.

I — — — rätt.

Vad — — — därom.

209 §.

Har senast vid den i 208 § omförmälda bolagsstämman av huvudlottägare tecknats vad som erfordras för att återställa grundfonden till dess behöriga belopp, äge bolaget, därest det sålunda tecknade beloppet omedelbart inbetalas eller därför ställes pant eller annan säkerhet, som bankinspektionen prövar fullgod, fortsätta rörelsen; men om så icke skett eller om för grundfondens återställande tecknat tillskott icke inbetalts inom tre månader från stämman, skall bolaget träda i likvidation.

De — — — rum.

*Kungl. Maj:ts förslag:**Utskottets förslag:*

Varder, efter det tillskott enligt denna paragraf förekommit, i anledning av uppkommen förlust nytt tillskott gjort, skola de huvudlottägare, som verkställt senare tillskott, i förhållande till huvudlottägare, som förut verkställt tillskott, äga sådan företrädesrätt, som omförmäles i 2 mom.

213 §.

Har sådant förhållande inträffat, som jämlikt bestämmelse i 209 eller 210 § påkallar likvidation, och varder ej inom en månad därefter till registret, enligt vad nedan sägs, anmält, att bolaget trätt i likvidation, förklare rätten, på ansökan av lottägare, styrelseledamot eller bankinspektionen och efter bolagets hörande, att bolaget skall träda i likvidation; och förelägge rätten bolaget att inom viss tid, ej understigande en månad, utse en eller flere likvidatorer vid äventyr, att förordnande i sådant hänseende eljest meddelas av rätten.

230 §.

Bankbolag skola, på sätt i denna lag sägs, stå under tillsyn av en för hela riket gemensam bankinspektion.

Ledamot av eller annan befattningshavare hos bankinspektionen må ej deltaga i styrelsen av eller vara anställd vid bankbolag, över vilket bankinspektionen har att utöva tillsyn.

Närmare — — — Konungen.

230 a §.

Bankinspektionen skall övervaka, att bankbolagen i sin verksamhet ställa sig till efter rättelse dels denna lag och andra författningar, såvitt de hava särskilt avseende å bankbolag, dels de för bankbolagen gällande bolagsordningar, dels ock de föreskrifter, som med stöd av stadgande i lag eller bolagsordning blivt av bolagsstämma eller styrelse meddelade; dock vare bankinspektionen icke pliktig övervaka iakttagandet av sådana bestämmelser, som avse enskild delägares rättigheter eller skyldigheter i förhållande till bankbolaget eller till annan delägare eller som angå bankbolags inre angelägenheter.

Det åligger vidare bankinspektionen att jämväl i övrigt, såvitt angår förhållanden som kunna inverka på bankbolagens säkerhet, med uppmärksamhet följa dessas verksamhet.

Den tillsyn, som sålunda åligger bankinspektionen, utövas med ledning av handlingar, som jämlikt denna lag insändas till bankinspektionen, ävensom upplysningar, som vid bankundersökning eller annorledes inhämtas.

Bankundersökning skall anställas, så ofta sådan av bankinspektionen anses erforderlig eller av Konungen anbefalles.

Kungl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

234 §.

Styrelsen åligger:

att för den befattningshavare hos bankinspektionen, vilken enligt de av Konungen meddelade bestämmelser har att i sådant avseende företräda bankinspektionen, samt för den särskilda undersökning, Konungen kan finna för gott att låta anställa, när som helst hålla bolagets kassa och övriga tillgångar ävensom böcker, räkenskaper och andra handlingar tillgängliga för granskning;

att — — — bolaget;

att jämväl i övrigt meddela bankinspektionen eller sådan befattningshavare därstädes, som ovan sagts, alla de upplysningar rörande bolaget, som av dem äskas;

att, så snart det kan ske, dels till bankinspektionen insända styrelsens förvaltningsberättelse jämte vinst- och förlusträkningen samt balansräkningen ävensom, efter verkställd revision, den däröver avgivna berättelsen tillika med annan handling angående bolagets förvaltning eller räkenskaper, vilka revisorerna må hava avlämnat till styrelsen; samt

att — — — detsamma.

235 §.

Har — — — straff.

Sker — — — oktrogen.

Bankinspektionen äge jämväl, ändå att avvikelse från lag eller bolagsordning icke ägt rum, meddela de erinringar i fråga om bankbolags verksamhet, som bankinspektionen kan finna påkallade.

238 §.

Träder bankbolag i likvidation, äge bankinspektionen förordna ombud, som har att närvara vid likvidatorernas sammanträden, med rätt att yttra sig till protokollet, samt att i övrigt övervaka likvidationen.

Likvidatorerna — — — förvägras.

Bankinspektionen — — — bolagsstämma.

239 §.

Till — — — belopp.

Bankbolag åligger jämväl att ersätta av bankinspektionen enligt 68 eller 184 § förordnad revisor samt ombud, som utses enligt 238 §. På bankinspektionen ankommer att bestämma ersättningsbeloppet.

241 §.

Anmälan — — — styrkt.

Då bankbolags registrering sökes, skall varje styrelseledamot och

*Kungl. Maj:ts förslag:**Utskottets förslag:*

suppleant, så ock i övrigt envar, som är berättigad att teckna bolagets firma, på samma gång egenhändigt inskriva sin namnteckning i registret eller i särskilt bihang till detta, så framt ej namnteckningen förefinnes å anmälningsskriften och blivit av vittnen styrkt. På enahanda sätt skall förfaras, då anmälan sedermera sker därom, att styrelseledamot eller suppleant blivit vald, eller att eljest någon blivit berättigad att teckna firman.

243 §.

Beviljas bankaktiebolags registrering, låte registreringsmyndigheten i registret införa

- 1) dagen — — — bildande;
- 2) bolagets firma;
- 3) de — — — utöva;
- 4) det — — — maximikapitalet;
- 5) å — — — lyda;
- 6) huru — — — fullgöras;
- 7) den — — — säte;
- 8) bolagets postadress;
- 9) det — — — vidtagna;
- 10) varje styrelseledamots och suppleants samt, där eljest någon är berättigad teckna bolagets firma, dennes fullständiga namn och hemvist;
- 11) där befogenhet att teckna firman ej skall utövas allenast av styrelsen, vilka i förening sådan befogenhet tillkommer.

Innehåller — — — registret.

Den — — — sökanden.

244 §.

Beviljas solidariskt bankbolags registrering, låte registreringsmyndigheten i registret införa

- 1) dagen — — — bildande;
- 2) bolagets firma;
- 3) de — — — utöva;
- 4) det — — — maximikapitalet;
- 5) å — — — lyda;
- 6) huru — — — fullgöras;
- 7) den — — — säte;
- 8) bolagets postadress;
- 9) det — — — vidtagna;
- 10) varje styrelseledamots och suppleants samt, där eljest någon är berättigad att teckna bolagets firma, dennes fullständiga namn och hemvist;

*Kungl. Maj:ts förslag:**Utskottets förslag:*

- 11) där befogenhet att teckna firman ej skall utövas allenast av styrelsen, vilka i förening sådan befogenhet tillkommer;
 12) där — — — fullgöras.
 Innehåller — — — registret.
 Den — — — sökanden.

251 §.

Med böter från och med femtio till och med tvåtusen kronor eller fängelse straffes

- 1) stiftare — — — uppgift;
 - 2) styrelseledamot — — — uppgift;
 - 3) styrelseledamot — — — aktieboken;
 - 4) styrelseledamot — — — delägare;
 - 5) styrelseledamot — — — 159 §;
 - 6) styrelseledamot eller befattningshavare hos bankbolag, vilken mot bättre vetande till bankspektionen eller den befattningshavare hos bankspektionen, som företräder densamma, avgiver oriktig eller ofullständig uppgift angående omständighet, varom det ålegat honom att till bankspektionen eller den, som företräder densamma, lämna upplysning;
 - 7) revisor, där han i berättelse eller annan handling, som framlägges å bolagsstämma eller annorledes hålles tillgänglig för delägarna, mot bättre vetande lämnar oriktig uppgift rörande bolagets angelägenheter eller uppsåtligen underlåter att göra anmärkning mot dylik uppgift i handling, som av honom granskats;
 - 8) revisor, som, därest han insett eller bort inse, att skada därav kunna följa, yppar något av vad vid granskningen av styrelsens förvaltning eller bolagets räkenskaper kommer till hans kännedom, utan att det med nödvändighet erfordras för fullgörande av hans uppdrag;
 - 9) en var, som falskeligen avgiver sådan försäkran, som omförmäles i 71 eller 187 §;
- Ej — — — straff.

252 §.

Bryter — — — stadgat.

eller — — — 3 mom.,

eller underlåter styrelseledamot att iakttaga föreskrift, som i 21 §, 23 § sista momentet, 30 §, 32 §, 33 § 4 mom., 36 § 1 mom., 38 § sista momentet, 39 a § 3 mom. andra punkten, 39 b § 1 mom. fjärde punkten eller 4 mom., 59 §, 65 §, 69 § 1 mom., 73 § 1 eller 4 mom., 87 §, 132 §, 137 §, 143 § 1 mom., 146 §, 148 §, 149 § 4 mom., 152 § 1 mom., 154 § sista momentet, 154 a § 1 mom. fjärde punkten eller 4 mom., 155 § 1, 2 eller 3 mom., 155 a § 3 mom. andra punkten, 175 §, 181 §, 185 § 1 mom., 189 § 1 eller 4 mom. eller 203 § är meddelad,

Kungl. Maj:ts förslag:

eller — — — förteckningen,
 eller — — — stadgat,
 straffes — — — kronor.

Samma lag vare

om revisor, vilken underlåter iakttaga föreskrift, som meddelas i 69 § 6 mom., 100 § 2 mom. 1 punkten, 185 § 6 mom. eller 217 § 2 mom. 1 punkten,

samt — — — åligger.

Förseelse mot 65 §, 69 § 1 eller 6 mom., 73 § 1 eller 4 mom., 76 § 1 mom., 100 § 2 mom., 103 §, 181 §, 185 § 1 eller 6 mom., 189 § 1 eller 4 mom., 192 § 1 mom., 217 § 2 mom. eller 220 §, så ock styrelseledamots försummelse att å den i 76 eller 192 § omförmälda förteckning upptaga ärende, vars hänskjutande till bolagsstämma av bolagets delägare påyrkats enligt 4 mom. i samma paragraf, må åtalas allenast av målsägande; och skall härvid såsom målsägande anses såväl bolaget som varje delägare däri.

254 §.

Bildas — — — undantag:

1) Vid — — — penningbelopp.

2) Där — — — beräkning.

3) Vad — — — tillämpning.

4) Har — — — bindande.

5) Talan — — — förlorad.

6) Tillgång — — — värde.

7) Har bankbolag övertagit annat bankbolags rörelse och finnes bland sistnämnda bolags tillgångar egendom, varmed bankbolag ej må driva handel för egen räkning, må den egendom, även om sådant fall ej är för handen, som i 45 § 2, 3 eller 4 mom. eller 161 § 2, 3 eller 4 mom. omförmäles, förvärfvas av det övertagande bolaget. Egendom, som bankbolaget på detta sätt förvärvat, skall, i den mån egendomen ej, jämlikt vad i nyssnämnda lagrum stadgas, må av bolaget behållas, åter avyttras, så snart lämpligen kan ske, och senast då avyttring kan äga rum utan förlust för bolaget.

260 §.

Denna — — — 1912.

Vad — — — inlåning.

Bestämmelsen — — — bolagsordning.

Bankbolag — — — gäller till efterrättelse.

Skall — — — efterrättelse.

I fråga om styrelseledamot eller suppleant, som enligt äldre lag berättigats teckna bankbolags firma, skola bestämmelserna i 60 och 61 §§ eller 176 och 177 §§ lända till efterrättelse; och skall förty inskränkning i be-

*Kungl. Maj:ts förslag:**Utskottets förslag:*

fogenheten för den, som äger teckna bolagets firma, att företräda bolaget, ändå att inskränkningen enligt äldre lag registrerats och kungjorts, icke därigenom anses hava kommit till tredje mans kännedom.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1934.

Har bankbolag med stöd av äldre lag förvärvat aktie eller förlagsbevis, som bolaget jämlikt 45 eller 161 § icke må förvärva, vare bankbolaget icke berättigat innehava aktien eller förlagsbeviset längre än till den 1 januari 1938; bankbolaget dock obetaget att, om aktien eller förlagsbeviset icke före nämnda tidpunkt kunnat utan förlust avyttras, innehava aktien eller förlagsbeviset tills så kan ske.

Där särskilda omständigheter sådant föranleda må intill den 1 januari 1936 avvikelse från vad i 46 § 2 mom. och 162 § 2 mom. stadgas äga rum i fråga om kredit, som meddelats före den 1 januari 1933 eller utgör omsättning av sådan kredit.

Där särskilda omständigheter sådant föranleda må intill den 1 januari 1938 avvikelse från vad i 46 § 2 mom. och 162 § 2 mom. stadgas äga rum i fråga om kredit, som meddelats före den 1 januari 1933 eller utgör omsättning av sådan kredit.

Innehar bankbolag den 1 januari 1934 såsom pant aktie i bolag, vars verksamhet huvudsakligen består i att förvalta eller driva handel med aktier eller som idkar emissionsrörelse, eller av sådant bolag utfärdat förlagsbevis, vare bankbolaget icke berättigat att såsom pant innehava aktien eller förlagsbeviset längre än till den 1 januari 1938.

Styrelseledamot eller revisor i bankbolag må intill första ordinarie bolagsstämma efter lagens ikraftträdande behålla sitt uppdrag, ändå att antalet styrelseledamöter överstiger det i lagen medgivna högsta antal eller utsedd revisor icke uppfyller de fordringar, som i lagen uppställas för valbarhet till revisor.

Om direktör eller tjänsteman vid bankbolags huvud- eller avdelningskontor, åt vilken uppdragits att ensam eller i förening med annan avgöra på styrelsen ankommande ärenden, den 1 januari 1934 innehar uppdrag att vara ledamot av styrelsen i annat bolag, må uppdraget innehavas intill nästa ordinarie bolagsstämma i sistnämnda bolag, utan att därför kräves sådant tillstånd, som i 57 och 173 §§ föreskrives.

Har bankbolag med stöd av 254 § 7 punkten före den 1 januari 1934 förvärvat egendom, som bolaget jämlikt samma lagrum är pliktigt att åter avyttra, skall bestämmelsen i nämnda lagrum angående den tid, inom vilken sådan avyttring skall ske, icke äga tillämpning före den 1 januari 1938.

B) att riksdagen må, med bifall till vad Kungl. Maj:t i förevarande proposition i sådant hänseende föreslagit, antaga följande

Förslag

till

Lag

om upphävande av lagen den 5 juni 1909 (nr 64) angående
emissionsbanker.

Härigenom förordnas, att lagen den 5 juni 1909 (nr 64) angående emissionsbanker skall upphöra att gälla med utgången av år 1933.

Stockholm den 27 april 1933.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Åkerberg*, *Gustafsson* i Stensholm, *Lindley*, *Lindgren*, *Stendahl*, *Berling*, *Bjurström* och *Bodin*; dock att i behandlingen av 46, 48, 50 a, 51, 53 och 56, respektive 162, 164, 166 a, 167, 169 och 172 §§ förslaget till lag om ändring i vissa delar av lagen om bankrörelse ävensom tredje, fjärde och femte styckena i övergångsbestämmelserna till samma lagförslag herr *Ström** i Lidköping deltagit i stället för herr *Berling*;

från andra kammaren: herrar *Leffler*, *Paulsen*, *Johansson* i Sollefteå, *Wikström*, *Andersson* i Falkenberg, *Olson* i Göteborg, *Gustavson* i Sala och *Pettersson* i Rosta*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herrar *Stendahl*, *Paulsen*, *Wikström* och *Gustavson* i Sala, vilka ansett, att utskottets uttalande å sid. 14, sista stycket, angående valet av revisor, som skall utses av bankinspektionen, bort hava följande lydelse:

»I detta sammanhang vill utskottet uttala, att det enligt utskottets mening icke bör förekomma, att revisor, som utses av bankinspektionen, väljes bland inspektionens befattningshavare.»